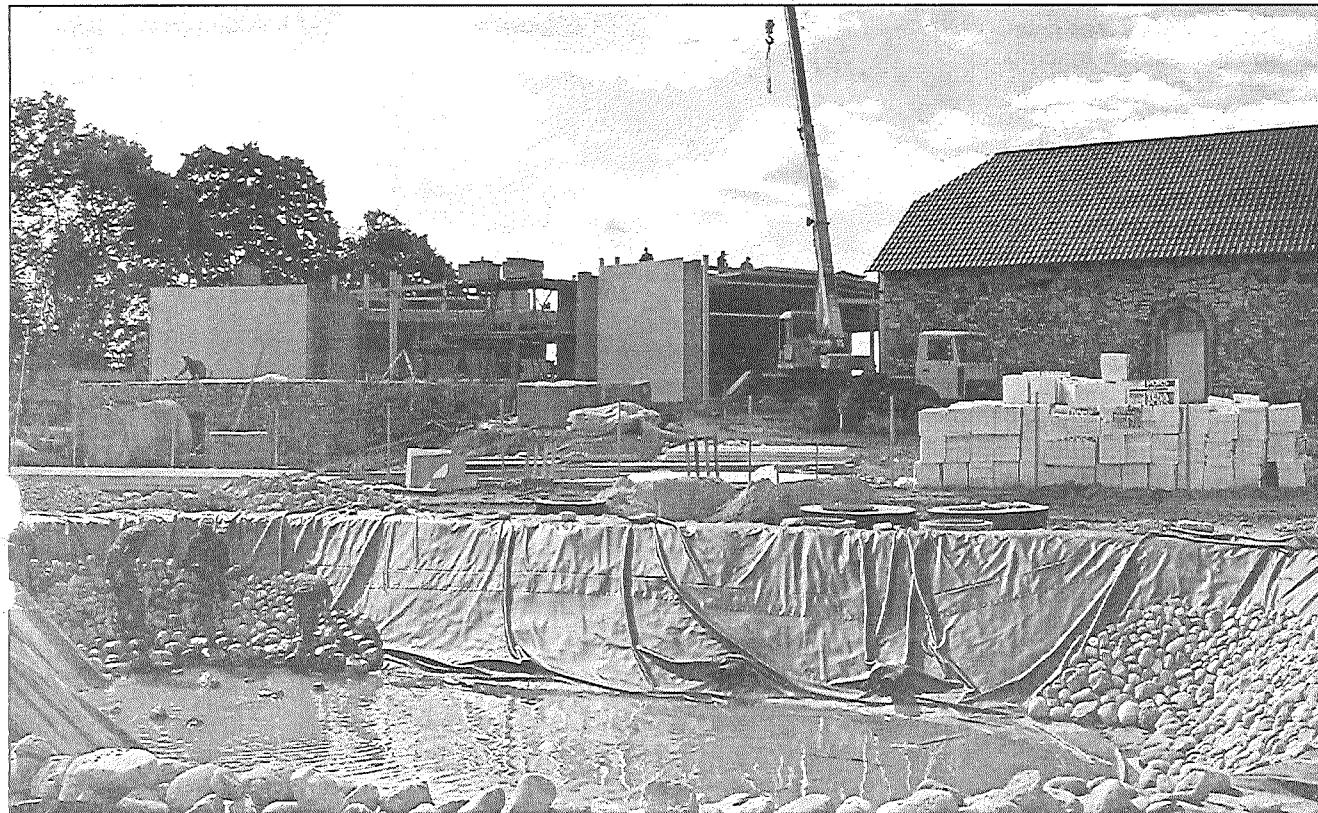

Līvānos top muzejs un amatniecības centrs

● Tas ir Latvijā pirmais tāda veida projekts, kas tiek realizēts, par jaunā amatniecības centra (attēlā) būvi teicā Līvānu novada domes izpilddirektors Aleksandrs Karpenko. Celtniecība notiek par Eiropas naudu, jāpilda strikti nosacījumi. Grūtības rada ierobežotais ekspluatācijā nodošanas termiņš – oktobra beigas, jo būvdarbi dažādu iemeslu dēļ uzsākti ar novēlošanos. Arī uzturēšana, kas būs novada domes ziņā, acīmredzot, maksās dārgi. To atsver tas, ka līvānieši jau sen ilgojas pēc sava muzeja. Projektā paredzēta arī ielas rekonstrukcija līdz muzejam. Runājot par tālāku nākotni, Līvānu domes vadošie darbinieki teic, ka tuvumā varētu tapt arī brīvdabas estrāde. Foto: M.Rukosujevs

Materiālu lasiet 4. lappusē.

Ākceptē valsts budžeta līdzekļu pieprasījuma sadalījumu prioritāriem pasākumiem 2004. gadam

Ministru kabineta sēdē ākceptēja valsts budžeta līdzekļu pieprasījuma sadalījumu prioritāriem pasākumiem 2004. gadam 24 736 116 latu apmērā, kas radušies, palielinot ieņēmuma prognozi 2004. gada budžetā.

Ārlietu ministrijai piešķirti 472 691 latu diplomātisko pārstāvniecību uzturēšanai. Ekonomikas ministrijai kopā piešķirti 1,8 miljoni latu, kas paredzēti tūrisma struktūrpolitikas ieviešanai, eksporta un investīciju veicināšanai, tautsaimniecības plānošanas kapacitātei, būvniecībai, statistikai, Latvijas pārstāvniecībai Eiropas Savienībā.

Izglītības un zinātnes ministrijai kopā piešķirti 2 miljoni latu profesionālās izglītības mācību iestāžu audzēkņiem; augstākās izglītības finansēšanas sistēmas attīstībai, īstenojot pāreju no minimālājām studiju izmaksu koeficientu vērtībām uz optimālājām; Preiļu arodvidusskolas pārnemšanai Izglītības un zi-

nātnes ministrijas pārzinātājā bērnu ar fiziskās un garīgās attīstības traucējumiem integrācijas vispārizglītojotā skolā veicināšanai. Izglītības un zinātnes ministrijai uzdots kopīgi ar Studentu padomi lemt par 900 000 latu izlietojumu transporta izdevumu kompensācijām vai studentu stipendiju paaugstināšanai.

Iekšlietu ministrijai piešķirti 2 miljoni latu investīciju projektam IA-16 «Valsts robežas infrastruktūras attīstība».

Zemkopības ministrijai kopā piešķirti 2 392 995 latu, t.sk. 1 742 000 latu — subsīdijām lauksaimniecības produkcijas ražotājiem; 150 000 latu — meliorēto zemu eko- logiskā stāvokļa stabilizācijai, vides sakārtošanai un infrastruktūras saglabāšanai;

300 000 latu — Latvijas lauksaimniecības universitātes Jelgavas pils, Veterinārmedicīnas fakultātes ēku un siltumapgādes rekonstrukcijai un modernizācijai; 200 995 latu — Pārtikas un veterinārā dienesta jauno normatīvo aktu ieviešanas uzsākšanai 2004. gadā.

Satiksmes ministrijai kopumā piešķirti 3,2 miljoni la-

tu, kas paredzēti mērķdotācijai pasažieru regulārājiem pārvadājumiem ar autobusiem, dotācijai ar invalīdu bezmaksas pārvadāšanu saistīto izdevumu kompensēšanai, valsts pasūtījumam dzelzceļa pasažieru pārvadājumiem.

Labklājības ministrijai kopā piešķirti 5 266 590 latu, t.sk. 1 345 666 lati — valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēra paaugstinājumam par 5 latiem — no Ls 30 līdz Ls 35 (311 160 latu) un valsts sociālo pabalstu nodrošināšanai atbilstoši demogrāfiskai prognozei (1 034 506 latu), un 3 920 924 latu — vecuma pensijas minimālā apmēra paaugstināšanai.

Tieslietu ministrijai piešķirti 2 miljoni latu, kas paredzēti: pirmās un apelācijas instances administratīvām tiesām; Kriminālprocesa likumu ieviešanai; Ieslodzījumu vietu pārvaldes (IeVP) specializētā civildienesta ierēdņu atalgojuma pielīdzināšanai Iekšlietu ministrijas specializētā civildienesta ierēdņu atalgojumam; Latvijas Republikas dalības nodrošināšanai Romas Starptautiskajā krimi-

nātiesā; Latvijas Republikas dalības nodrošināšanai Eiropas Kopienu tiesā; ar mūža ieslodzījumu notiesāto personu izvietošanas nodrošināšanai; Augstākajai tiesai: Augstākās tiesas tiesnešiem atalgojuma palielinājumam; Satversmes tiesai: Satversmes tiesas tiesnešiem atalgojuma palielinājumam.

Vides ministrijai kopā piešķirti 400 tūkstoši latu, kas paredzēti izdevumiem kuri saistīti ar Salaspils kodolreaktora likvidēšanu un demonstrāciju.

Veselības ministrijai piešķirti 2,2 miljoni latu, kurus paredzēts novirzīt veselības aprūpes nodrošināšanai.

Īpašo uzdevumu bērnu un ģimenes lietās sekretariātam piešķirti 3 003 840 latu, t.sk. 2,5 miljoni latu — uzturētās fonda izveidošanai; 230 000 latu — valsts programmai bērnu un ģimenes stāvokļa uzlabošanai; 186 700 latu — vietējās adopcijas un audžu ģimeņu atbalstam; 87 140 latu — bērnu tiesību aizsardzības uzraudzībai.

A.Freidenfelds,
Ministru kabineta
preses sekretārs

- «Novadnieka» un veikala «Salanga» dāvinātās skolas somas lasītāju bērniem un mazbērniem
⇒ 2. lpp.

- Trešdienas intervija ar Jasmuižas muzeja vadītāju Solvitu Brūveri
⇒ 3. lpp.

- Līvānu 2. vidusskolā 2004. gads problēmas neradīs
⇒ 4. lpp.

- Optimālais ziemāju sejas laiks
⇒ 5. lpp.

- Sācis darboties jaunais Medību likums
⇒ 6. lpp.

- Eiropas Savienībā — līdz referendumam 11 dienas
⇒ 7. lpp.

- Policijas ziņas
⇒ 10. lpp.

- Sports
- Rudens puku karalienes — dālijas
⇒ 11. lpp.

- Sludinājumi, reklāma
⇒ 12. lpp.

Pēckara kultūras mantojuma analīze

Šī gada Eiropas kultūras mantojuma dienā, kas 12. septembrī notiks Preiļos, paredzēta diskusija «Pēckara kultūras mantojums tagadnes un nākotnes cilvēkiem Preiļu rajonā». Diskusiju vadīs Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektore Preiļu rajonā Inese Stūre. Diskusijai ieplānotas trīs galvenās tēmas: Pēckara padomju perioda ietekmes mantojums sabiedrības uzskatos, vērtību sistēmā, mūsdienās, Latvijai ieejot Eiropas Savienībā (referents profesors Augsts Milts); Padomju perioda ietekme kultūras attīstības procesos. Tā reģionālās izpausmes Latgalē (dzējniece Anna Rancāne); Pēckara mantojums lauku un pilsētu kultūrainavā Latgalē, attieksme pret kultūras pieminekļu saglabāšanu, apdzīvoto vietu veidošanās principi un norises (Dr. hab. Geogr. Aija Melluma). Diskusijā piedalīsies dažādu nozaru pārstāvji un sabiedrībā pazīstami cilvēki no Preiļu rajona.

Eiropas Kultūras mantojuma dienas sākums parādēts pulksten 11.00, interesenti tiek gaidīti rajona padomes zālē. Šeit būs skatāma arī izstāde «Pēckara kultūras mantojums Preiļu rajonā».

Savukārt 16. septembrī kinoteātrī «Ezerzeme» notiks kinoseanss «Kā rādīja kino padomju laikos». Tiks demonstrētas Preiļu kinoamatieri 70.-80. gadu filmas, paredzēta tikšanās ar autoriem, domu apmaiņa.

L.Rancāne

NACIONĀLĀS ZINAS

Valdība iepriecina diabētikus ar bezmaksas teststrēmelēm

Ministru kabinets pieņemis grozījumus noteikumos par ambulatorajai ārstniecībai paredzēto zāļu, medicinisko ierīcu un preču ielegās izdevumu kompensācijas kārtību, informē Valsts kanceleja. Grozījumi noteikumos paredz, ka bēniem un grūtniecēm ar apstiprinātu diagnozi «cukura diabēts» pienākas par velti glikēmijas strēmeles – paškontroles līdzeklis cukura līmena noteikšanai asinis. Grozījumi paredz arī pastiprinātu rāzotāju, ārstu un farmaceitu atbildību par zāļu kompensācijai piešķirtu līdzekļu racionālu izlietošanu.

Par kompensācijām zemniekiem lems pēc graudu ražas novākšanas

Zemkopības ministrija nākamnedēļ iesniegs valdībai priekšlikumus par iespējamiem variantiem, kā kompensēt un atvieglo zemniekiem lietavu radītos zaudējumus. Taču konkrēti risinājumi būs tikai pēc tam, kad būs novākti graudi un kad būs zināms zaudējuma apjoms. Zemkopības ministrs Mārtiņš Roze minēja, ka kaspringto situāciju laukos varētu risināt ar kompensāciju palīdzību un panākt vienošanos ar bankām par pārkreditāciju. M.Roze nevar pašlaik nosaukt konkrētu summu, cik zemnieki varētu saņemt kompensācijās par vienu hektāru graudaugu, jo pagādām nav zināms ne zaudējums kopējais apjoms, ne arī tas, vai valdība nolems izdarīt grozījumus bužētā par labu zemniekiem. Lai noteiktu kompensācijas lielumu, vēl būs jāaprēķina, cik ilgi katrā pagāstā ir lijis.

Ierosina pagarināt dzīvokļu privatizāciju

Dzīvokļu privatizācijas ierosinājumu iesniegšanas beigu termiņš būs 2005. gada 31. decembris, paredz Ekonomikas ministrijas izstrādātie un izskatīšanai valdībā iesniegtie grozījumi likumā «Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju», ziņo LETA. No privatizācijai pakļautajiem dzīvokļiem pašlaik privatizēti ir aptuveni 23%.

SKDS: augustā par «Jauno laiku» balsotu 19,7% vēlētāju

Ja Saeimas vēlēšanas notiku augustā, visvairāk vēlētāju balsotu par partiju «Jaunais laiks» (JL) — 19,7%, kas gan ir par 4 procentu punktiem mazāk nekā jūlijā, liecina tirgus un sabiedrīkās domas pētījumu centra SKDS veiktā aptauja. Saīdzinoši jūlijā par JL bija gatavi balsot 23,7% vēlētāju. Augustā par TP balsotu 11,9% vēlētāju — par 0,6 procentu punktiem vairāk nekā jūlijā, par ZZS — 10,6% jeb par 1,3 procentu punktiem vairāk nekā jūlijā. TSP augustā atbalstījuši 7% aptaujāto vēlētāju, salīdzinot ar 8,3% jūlijā, apvienību TB/LNNK — 6,1% jeb par 1 procentu punktu vairāk nekā jūlijā, par LPP — 5,2% jeb par 1,5 procentu punktiem vairāk nekā jūlijā. Par LSDSP augustā balsotu 5,1% vēlētāju jeb par 0,4 procentu punktiem mazāk nekā jūlijā. Cēlies ir partijas «Latvijas ceļš» reitings — augustā par LC balsotu 3,8%, bet jūlijā šo partiju atbalstīja 2,4% vēlētāju. Mazāk atbalstījuši «Lidzītesībalī» — 3,3%, Sociāldemokrātu savienību — 1,7%, Latvijas Sociālistiskajai partijai — 1,1%, «Latgales gaismai» — 0,4%, Sociāldemokrātiskajai labklājības partijai — 0,4%. Savu izvēli šobrīd nav zinājuši 14,7% aptaujāto, bet 7,9% atbildeja, ka nepiedalītos vēlēšanās.

SKDS partiju reitingus procentus atiecina uz visiem balsstiesīgajiem, nevis uz tiem, kam aptaujas brīdi bija noteikta izvēle. Ar to izskaidrojamas atšķirības SKDS un «Latvijas faktu» aptaujās. SKDS aptauja veikta laika posmā no 15. augusta līdz 2. septembrim, aptaujājot 1000 Latvijas pastāvīgos iedzīvotājus veicumā no 18 līdz 74 gadiem.

Zīnas sagatavoja T.Eiste

INFORMĀCIJA

«Ar daudz ko nevar būt mierā, bet pārlabot arī neviens neuzņemtos tā, ka būtu nu mierā.»
R.Kaudzīte

Jaunas somas lasītāju bērniem un mazbērniem

1. septembra priekšvakarā par skolas bērniem un viņu vecākiem, kam savas atvases jāsapoš nopietnam mācību celiņam, aizdomājās «Novadnieks», ikmēneša akcijā laikraksta abonentiem kā galvenās balvas apsolot skolas somas ar burtnīcām, zīmuliem, pildspalvām un citām mantām.

Uz sadarbību šīs akcijas norisē «Novadnieks» aicināja uzņēmumu «Salang Preili», kura kancelejas preču veikalā skolas mantas pieejamas visiem vecumiem un visām gaumēm. Vieglas somas pirmsskolas sagatavošanas bērniem un modernas plecu somas, pie tam par pieņemamām cenām — studējumi, bagātīga rakstāmriku, burtnīcu, krāsu, papīru, bloknotu, kalkulatoru izvēle, moderni biroja krēslu, globusi un tamlīdzīgas lietas. Uzņēmuma direktors Gunārs Svilāns SIA pastāvēšanas desmit gadu laikā teicami apguvis skolas bērnu un studējošās jaunatnes vajadzības, nodrošinot savā veikalā daudzveidīgu preču klāstu. Pircēju piesaistīšanai kalpo arī ikgadējās akcijas ar galvenajām balvām vairāku simtu latu vērtībā, kā arī tas, ka veikals sponsorē dažādas ar kulturu un izglītību saistītas aktivitātes vietējā sabiedrības dzīvē.

Skolas somu laimētāji — «Novadnieka» lasītāji Jautrīte Golubeva no Preiliem, Viita Repse no Rušonas pagasta un Vilhelms Jackevičs no Aglonas pagasta ar Gunāru Svilānu un avīzes veidotājiem tikās laikraksta redakcijā pie kafijas tases. Tē balvu ieguvējā arī atklāja, kam išti viņu ģimenē skolas somas pienākumi. Jautrīte Golubevas kundze stāstīja, ka tas būs viens no viņas 16 mazbērniem — Anatolijs. Jaunietis vasarā atradis iespēju nedaudz nopelnīt, sakrājis naudu velosipē-

● SIA «Salang Preili» direktors Gunārs Svilāns (no kreisās) «Novadnieka» akcijā lasītājiem dāvināja dažāda veida somas, ko nācās izlozēt. Amanda pirmā pārliecīnājās, ka somā ir skaistas burtnīcas, flomāsteri un citas lietas. Kopā ar meiteni priecājas arī viņas vecātēvs Vilhelms Jackevičs, kā arī Jautrīte Golubeva (no kreisās) un Viita Repse. Foto: T.Eiste

dam un tīcis pie kārotās mantas, bet uz skolu gan devies ar veco somu. «Novadnieka» lasītāju skaitā Jautrīte Golubeva ir gadu desmitiem. Septiņdesmit gadu slieksni pārkāpušajai kundzei aktīvā darba mūžs dažādās vietās, arī deputātes godā bijis ilgs. 30 gadus viņa piedalījusies tīcības sēdēs kā piesēdētāja. Rajona laikraksts viņas mājās joprojām gaidīs arī tagad. Māmuļa uzaudzinājusi devīnus bērnus.

Vita Repse stāstīja, ka ar somu iepriecinās savu meitu, astotklasnieci Ingu, kura mācās Aglonas vidusskolā. Meitai ar mācībām sokas labi, viņai patīk skolā, priečājās māte. Inga dzied kori, nodarbojas ar sportu. Šogad jaunu skolas somu nenopirkusi, nospriedušas, ka laba vecā. Tagad Inga varēs izvēlēties, nēsāt pārmaiņus abas, vai arī kādu no tām atstāt

mes. Kāpēc tā? Jackeviča kungam sakrājies pamatiņgs rūgtums par to, ka neatkarības gados valstij izdevies tik maz ko sasniegt. Viņš neslēpa, ka ir eiroceptīks un ka, viņaprāt, iestāšanās ES neko labu nedos. Sevišķi pie sirds kērušās stingrās prasības, kas izvirzītas lauksmīniecības produkcijas ražotājiem, jo enerģiskais aglonietis gadu gadiem nodarbojas ar biškopību un medus ieguvī. Tagad augsto prasību dēļ, tā pārdošana kļūst aizvien sarežģītāka.

Tuvojoties referendumam, sarunas par Eiropas Savienību aizsākas katrā vietā, kur vien iznāk tikties vismaz vien cilvēkiem. Un arī šajā reizē, iepriekš ne plānotā, ne organizēta, izvērsās samērīkarsta diskusija par Eiropas Savienību. Tomēr arī šajā skaitīliski nelielajā sabiedrībā spēki sadalījās samērā vienmērīgi: ES piekritēji, noliedzēji un svārstīgie.

Mazā Amanda no šīm lie-tām gan neko nesaprata. Tāču tieši viņa un viņas vien-gadīnieki nākamajā mācību gadā pirmo reizi uzsāks pirmklasnieku gaitas vai nu kā pilntiesīgi ES valstu pār-stāvī, vai arī kā aizmirstas un izolētas valsts iedzīvotāji.

Skolas soma vienmēr ir bijusi dāvana ar simbolisku nozīmi, kurai līdzi tiek dot cerības un laba vēlējumi, tāpēc atvadoties «Novadnieks» saviem lasītājiem, viņu bēniem un mazbērniem vēlēviemērīkās un nepagurt mācoties. Bet Jautrīte Golubeva patei-cās ar pāssacerētajām dzejas vārsmām:

«Ko vēlēt jums, lai prieks ir man? Lai nekad nav vēlmēm gana, Tādas vietas, kur tās beigt. Lai vienmēr mums kaut kas paliek, Ko vēl gribas sajust, sacūt, sveikt!»

L.Rancāne

nodeva 11,40 latu apmērā. Novada domes arhitektei Ingai Ancānei uzdots izstrādāt saistošos noteikumus par pašvaldības nodevu reklāmas, afišu un sludinājumu iz-vietošanai publiskās vietās.

Noteikumi apstiprināšanai jāsagatavo līdz 1. decembrim. Turpinājums nākamajā numurā.

Pēc Līvānu novada domes sēdes materiāliem sagatavoja L.Kirillova

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Eiste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preili, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsaucē uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

LĪVĀNU NOVADA DOMĒ

28. augustā notika Līvānu novada domes kārtējā sēde.

Par būvniecības un rekonstrukcijas atļaujām

Novada domes sēdē izskaitīti un atbalstīti 12 privātpersonu un juridisko personu iesniegumi par būvniecības un rekonstrukcijas atļauju saņemšanu. Novada iedzīvotāji vēlas būvēt pirtis, garāzas, saimniecības ēkas, telpas vei-

kaliem, dzīvojamās mājas, kā arī nojaukt avārijas stāvoklī esošās ēkas.

Par ipašuma reģistrāciju Zemesgrāmatā

Nolemts reģistrēt Zemesgrāmatā uz Līvānu novada pašvaldības vārda atkritumu izgāztuvu 7,0651 hektāra platībā, kas atrodas Līvānu novada Rožupes pagastā. To izdarīt pilnvarots pašvaldības

uzņēmuma «Dzīvokļu un komūnālā saimniecība» direktors Aleksandrs Jevdokimovs.

Par reklāmas stenda izvietošanu

SIA «Līvānu Autocentrs» saņēmis domes atļauju izvietot reklāmas stendu Līvānos, Vecbaziņcas un Rīgas ielas krustojumā, kur šis stends atradīsies līdz 2003. gada beigām. Uzņēmumam būs jāmaksā ikmēneša pašvaldības

TREŠDIENAS INTERVIJA

— Jasmuiža visiem dzejas cieņītājiem ir un paliek Raiņa jaunu dienu zeme. Kur ir jūsu jaunu dienu zeme?

— Tepat vien ir. Esmu vietējā, no Preiļiem. Liela daļa manas bērniņas un skolas gadu vasaras pagāja blakus Jasmuižai, kur joprojām dzīvo mana vecmamma un citi tuvi radī. Vecmamma Domiceļa Rinča, lai gan iesoļojusi jau devītājā savā mūžā gadu desmitā, vēl ir gana stipra, bieži atnāk ciemos — aprunājas ar mani, apskatās, kas jauns muzejā.

— Vai Jasmuižā uzturates vienu laiku?

— Vasarā, tas ir, sezonas laikā, manas mājas ir tepat muzejā, kur iekārtoti dienesta dzīvokļi. Rūdenī un ziemā, kad muzejs slēgts — apmeklētājiem, nākas dzīvot Rīgā. Šām Rakstniecības, teātra un mūzikas muzeja filiāle, kura galēnā mītne atrodas galvaspilsētā. Pēc ir pilnīgi saprotams, ka vasarās esam šeit, nodarbojamies ar ekskursantu apkalošanu, strādājam kā gidi, rīkojam pasākumus. Toties ziemā Rīgā darbojamies ar krājumiem, pētām Raini, plānojam izstādes, gatavojamies nākamajai sezonaai.

Tāds ritms ir diezgan smags. Ja būtu gīmene, tas droši vien liktos traucējoši — pusgadu šeit, pusgadu tur. Pagaidām esmu apmierināta, neko negrasos mainīt, jo darbs man ļoti patīk. Patīk arī Jasmuižas aura.

— Vai tajā ir kas īpašs?

— Jau no bērniņas, tepat blājs dzīvojot, Jasmuiža man bija īvaunīga. Vēlāk jutu, ka gribu eit atgriezties. Gribu būt tajā labestībā un labvēlībā, ko glabā Raiņa un manas bērniņas takas, neatkarotāmīt skaistā daba. Daudzi ir teikuši, ka Jasmuiža ir īpaša, it kā nodalita no apkārtējās pasaules. Ieej pa vārtiņiem muzeja teritorijā un jūties pavism savādāk — mīri, klusi... Katrā gadalaikā Jasmuiža ir cita. Ziemā — piesnigusi un miegaina, pavasarī — koši ziedoša un smaržojoša. Mans milākais gadalaiks te ir rudens. Kad birst lapas, rodas pārdomas par dzīvi.

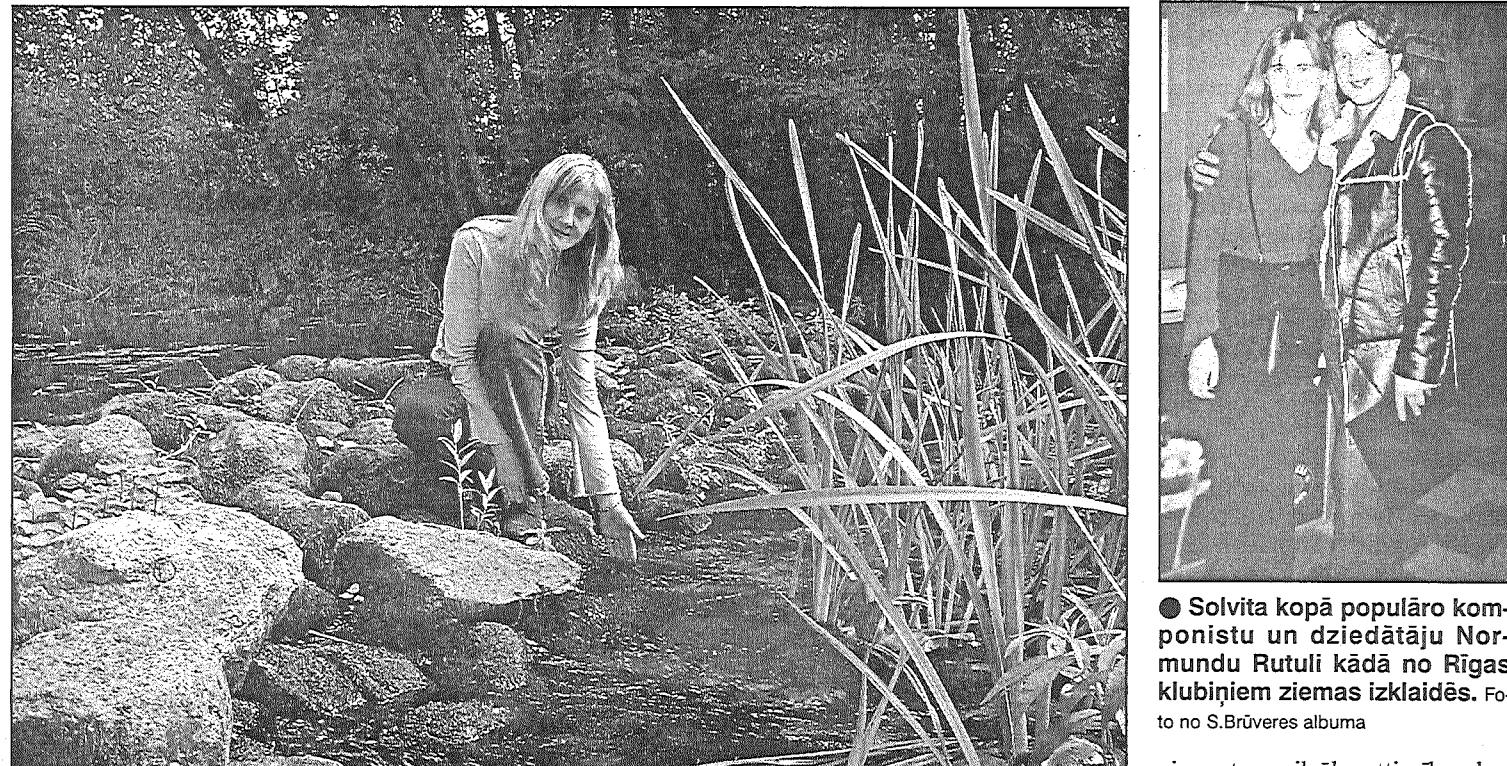
— Sabiedrībā radies priekšstats, ka muzejos pārsvarā strādā tikai sirms kundzītes. Jūs vēl esat ļoti jauna, kā nonācāt muzejā?

— Mūsu filiālē lielākā daļa darbinieku ir vecumā ap trīsdesmit gadiem. Tas nozīmē, ka sabiedrības stereotipi jāmaina. Starp citu, arī daudzi apmeklētāji ir jutušies izbrīnīti par mūsu kolektīva jaunību, izsaka komplimentus.

Kā es nokļuvu muzejā? Vienkārši. Pēc Preiļu 1.vidusskolas beigšanas iestājós Rēzeknes augstskolas Humanitārajā fakultātē, kur izvēlējos studēt kultūrvēsturi. Šķiet, ka izdarīt šo izvēli mani pamudināja skolotāja Anna Svilē, kas skolā ļoti interesanti pasniedza šo priekšmetu. To, ka zināšanas dzīvē ir ļoti nepieciešamas, sen esmu pārliecinājusies. Pašlaik otro gadu mācos Latvijas Kultūras akadēmijas magistrantūrā.

Kas to vairs zina, kādas īsti domas domāja un par ko sapnoja topošais dzejnieks Rainis, kad pirms daudziem gadu desmitiem staigāja zem Jasmuižas parka kokiem vai sēdēja Jašas krastā pie akmenainajām krācītēm. Droši vien tikpat rotālīgas joprojām ir gaismēnas liepu un kļavu lapās, droši vien tikpat valodīgi burbuļo ūdens pāri pelēkajiem akmenēm. Vienīgi laiks ir cits un citi cilvēki te savus sapņus izsapno. Tagad dzejnieka jaunības takas Jasmuižā ik dienas izstāgā muzeja vadītāja SOLVITA BRÜVERE.

Pa Raiņa jaunības takām ejot

● Pie Jašas krācītēm, kur Solvitai Brüverei vislabāk patīk kavēties atpūtas brīzos, bieži uzturējies arī Jānis Rainis. Iespējams, pirmās mīlestības nojausmās mulsis no domām par smuko muižas kalponīti Teklinu. Foto: M.Rukosujevs

Bet nu par muzeju. Te es sāku strādāt pēc augstskolas otrā kurss kā palīgs. Tobrīd Jasmuižā bija tikai viens speciālists, bet ekskursantu vasarā un rudenī daudz. Arī nākamgad turpināju iesākto. Bet pēc Rēzeknes Augstskolas beigšanas mani pieņēma darbā par muzeja vadītājas Skaidrītes Apeinānēs vietnieci. Pērnā gada sākumā kļuva muzeja vadītāja. Pēc dažas neesmu karjerās cilvēks, arī pēc titulim un amatām absolūti netiecos. Mani dzīve ir nolikusi šajā vietā, es vienkārši turpinu iet iesākto ceļu.

«Jasmuiža» ir muzeja lielākā filiāle. Galvenā problēma ir attālums līdz Rīgai, kur atrodas muzeja administrācija, grāmatvedība. Visas finansu lietas jābrauc kārtot. Bet ar izstāžu kārtošanu un visiem sikajiem ikdienu darbiem jātiekt galā pašiem. No otras puses tā varbūt arī vieglāk, ja tur augšā kāds ir, kas palīdzēs ar padomu, pateik priekšā, ja nezini.

Droši vien pat daudzi mūsu rajona iedzīvotāji domā, ka Raiņa muzejs Jasmuižā ir tikai pāris ēkas, kur skatāmas ekspozīcijas. Patiesībā jūsu pārziņā ir visai liela saimniecība.

Muzeja teritorija ir 5,8 hektāri zemes, kur atrodas četras ēkas. *Baltajā mājā* atrodas Raiņa ekspozīcija un dienesta telpas, bijušajā zirgu stallī ierikota keramikas ekspozīcija, govju kūti — lielā izstāžu zāle un keramikas krājumi, saimniecības telpas un dienesta dzīvokļi. Visbeidzot arī Paulāna keramikas darbnīca ceplis. Visas šīs ēkas ir jāapsaimnieko, un tas rada ne mazums grūtību. Ēkas remontētas sen, tagad tām jāmaina jumti un daudz kas cits jāpielaboj.

Nākotnē muzejā paredzēta lieļāka rekonstrukcija. Piemēram, keramikas mājai tiek izstrādāts pārbūves projekts, *baltajai mājai*

vajadzīga siltināšana, fasādes un iekštelpu remonts. Muzeja telpas jātuvina Raiņa laikam. Sešdesmitajos gados, kad šeit pēdējo reizi notika rekonstrukcija, daudz kas paveikts pavism savādāk nekā izskatījās dzejnieka laikā. Sienas, piemēram, nolīmētas ar padomjalaiku tapetēm. Tagad tas nav pieņemami.

— Vai esat droša, ka pēc rekonstrukcijas viss izskatīsies gluži kā kādreiz?

— Par to, lai tā būtu, gādā arhitekti. Tie aptaujāti vecākie Aizkalnes iedzīvotāji, kuri vēl atceras seno ēku izskatu. Speciālisti arhīvu materiālos Vilnā un Latvijas Vēstures arhīvā meklē ziņas par muižas īpašniekiem. Rekonstrukcijas projektā viss būs maksimāli tuvināts vēsturei.

— Ja pēķši te ierastos Rainis, vai viņš pazītu šo vietu?

— Diez vai... Toreiz muižas centrs bija diezgan blīvi apbūvēts. No 12 ēkām palikušas tikai trīs. Nav otro vārtu. Nav arī muižas tolaiku īpašnieku Kuzņecovu mājas. Droši vien arī parks izskatījās pavism savādāk.

Nezinu, ko Rainis tagad teiktu par Jasmuižu, bet fakti ir tas, ka savā dzīves laikā viņš te vairs neatgriezās. Pēc Pliekšānu konflikta ar muižas īpašnieku un pēc tēva nāves notika ūtrupe. Raiņa māte bija spiesta atstāt Jasmuižu. Iespējams, atmīnas bija pārāk rūgtas, tāpēc dzejnieks te nekad neiegriezās.

— Vai esat jau izsapnojusi, kādam jāizskatās muzejām pēc rekonstrukcijas?

— Apmeklētāji grib redzēt vidi, kāda tā bija dzejnieka laikā, jo tagadējā ekspozīcija neatbilst vēsturiskajiem faktiem. Mūsu domas gan dalās — vai mēbelēm jābūt tādām, kādās tās bija kādreiz, vai aprikojumam jābūt modernam un

mūsdienīgam. Domāju, ka mums nepieciešamas telpas, kur tūristi varētu pārnakšnot. Vajag modernu konferenču zāli. Tācu pilnībā atgriezties Raiņa vidē mēs nekad nevarēsim, jo tad pagalmā staigātu zirgi vai tepat plāviņā ganītos govis.

— Cik lielā mērā muzejā būtu jāienāk modernajām tehnoloģijām?

— Attīstoties un ejot laikam līdzi, bez modernajām tehnoloģijām nevar iztikt arī muzejs. Nepieciešams interneta pieslēgums, lai varētu sekot, kas notiek pasaules muzejos, nepieciešams elektroniskais pasts. Nebūtu slikti, ka vienotā tīkla varētu saslēgt visas Raiņa dzīves vietas, kur tagad darbojas muzeji. Manuprāt, ir jālauž stereotips, ka muzejā viss ir vecs un apputejīs.

— Vai, jūsuprāt, Raiņa dailiņā un dzīvē jau ir izpētīta?

— Ne tuvu. Man liekas, viņu var pētīt visu mūžu, un tad vēl atradīsies kāda nezināma šķautne. Skolas laikā likās, ka Rainis jau apnīcis. Tagad šķiet, ka drusciņ par agru bēriņu to māca. Darbi ir vairāk filozofiski, to var saprast vēlāk, kad pats pie Raiņa dzejas nonāc. Tad nāk arī atklājumi, kļūst interesanti.

Pēdējā laikā, veidojot izstādes par Raini un Aspaziju, man bija interesanti uzzināt, kā viņi iepazīnās. Lai gan par to stāstīja arī skolā, tagad uz to skatos savādāk. Tāpat arī Raiņa un Doras, Raiņa un Stučkas attiecības. Daudz ko savus mīlestības līdz sāpigiem pārmetumiem — tādas ir Raiņa un

varīnam tuvo cilvēku attiecības, kas ne tuvu nav izpētītas un izprastas. Kad skolā mācījos par Raini, man viņš likās ideāls, gluži vai uz postamenta ceļams. Bet patiesībā — parasts cilvēks, kas reizums cīņījies ar slīkumu, rakstījis, lasījis, devies izjādēs ar zirgu, mīlējis, cīties. Vārdu sakot, normāls cilvēks, un tādu mēs viņu cenšamies parādīt arī muzeja apmeklētājiem.

— Vai jauniešos saglabājusies interese par Latvijas dīžāko dzejnīku?

— Diemžēl šī interese ir minimāla. Jaunatni Jasmuižā vairāk piesaista nevis dzeja, bet Latgales keramika. Es nezinu, kur ir tā problēma. Varbūt tas ir vienkārši cits laiks, varbūt skolotāji vainīgi, varbūt mācību programmas... Tācu mēs pūlamies, kā vien protam, lai radītu interesi par Raini, lai piesaistītu bērnu uzmanību, lai viņi atcerētos, ka Jasmuiža ir ne vien forša *tusinu* vieta, kur ekskursijā atveda skolotāja, bet arī kas vairāk.

— Kas jums pašai no Raiņa dailiņās šķiet tuvāks?

— Viņa jaunības dzejoli man ir tuvi — «Rīta dziesmas». Tie, kas radušies Vasiļevā, Jasmuižā, Pēterburgā, Vilnā. Naivi, bērnišķīgi, bet atklāj jaunā dzejnieka būtību, izjūtas. Skolas laikā, lasot *obligāto* Raini, man ļoti patika «Gals un sākums».

— Vai tagad, divdesmit pirmā gadsimtā, ir atbilstoši apstākļi, lai varētu rasties jauns Rainis?

— Ne jau no gadsimta vai apstākļiem tas atkarīgs. Ir vajadzīgs talants. Lieli talanti tādā mazā valstī kā Latvija varbūt piedzīmst reizi simts gados. Nu jau labs laiks pagājis, varbūt tepat kaut kur apķārt arī skraida kāds mazš rainis. Ik rudenī kopā ar Preiļu 1. pārmatkolas jaunajiem literātiem rīkojām dzejas svētkus, bērni lasa savus darbiņus. Man viņi liekas ļoti talentīgi, tāpēc nebrīnīšos, ka pēc gadiem izaugs arī dzejnieki un rakstnieki.

L.Kirillova

LĪVĀNU NOVADĀ

2004. gads problēmas neradīs

Izglītības jomā mazākumtautību skolās 2004. gads ir kā robežķirtne. Nākošajā mācību gadā paredzēta daļēja pāreja vidusskolas posmā uz mācībām valsts valodā. Pret valsti nelabvēlīgi noskaņotu politiku rokās šis fakts kļūjis par bubuli, kas gandrīz vair apdraud cītātīšu, sajā gadījumā – krievu – nāciju.

Vai šī izglītības reforma rada draudus, vai gluži otrādi – paver iespējas integrēties Latvijas vidē?

Jo vairāk valodu cilvēks zina, jo labāk viņam pašam, uzkata Līvānu 2. vidusskolas direktore Klavdijs Daukšte.

Tie 12. klases absolventi, kuri šogad beidza vidusskolu, ļoti labi pārvalda valsts valodu, — stāstīja Klavdijs Daukšte. — Daudzi no viņiem iestājas augstskolās, kurās mācības notiek latviešu valodā. Viņiem studēšana neradīs krievu valodā.

Izglītības un zinātnes ministrija ir noteikusi, ka, sākot ar 2004. gadu, mazākumtautību skolās pieci (40%) mācību piekšmeti mācīmi valsts, pārējie – dzimtā valodā.

Patlaban vidusskola mācības notiek bilingvāli, kad daļa priekšmetu vienlaikus tiek mācīti gan krievu, gan valsts valodā. Šie piekšmeti ir vēsture, kultūras vēsture, mūzika, bioloģija, ģeogrāfija, sports. Šajos priekšmetos arī notiks pilnīga pāreja uz apmācībām valsts valodā. Visi skolotāji ir vienojušies, ka arī fizika un ķīmija

jāaudzēkpi obligāti jāiepazīstina ar terminiem latviešu valodā, jo skolēniem tas būs vajadzīgs. Piešķēram, lai varētu piedalīties olimpiādēs, kurās uzdevumi būs latviešu valodā. Vairākiem priekšmetiem skola sagādājis mācību grāmatas latviešu valodā. Piemēram, bioloģijā vai ģeogrāfijā mācību grāmatu ir gan latviešu, gan krievu valodā.

Manuprāt, problēmas rodas cieta iemesla dēļ, uzkata direktore Klavdijs Daukšte. Tie skolēni, kuri labprāt mācās, un vecāki, kuri vēlas, lai viņu bērni sabiedrībā kļūtu ievērojami, saprot nepieciešamību pēc valsts valodas. Bet, ja vecāki pauž negatīvu nostāju pret valsts valodu, tad arī viņu bērniem ir tāda pati attieksme.

Šādos gadījumos arī skolēni, kuriem pret mācībām ir nepatika, labprāt izmantos iespēju pateikt, ka nesekmības cēlonis ir stunda latviešu valodā, jo viņš neko nav sapratis.

Tāču iespējams, ka tālākā nākotnē sarežģījumus var radīt attiecīgi sagatavotu kadru trūkums. Vai varēsim nodrošināt ar skolotājiem, kas valsts valodā vadīs informātikas, fizikas un ķīmijas stundas? Šo priekšmetu skolotājiem strādāt būs ļoti smagi.

Direktore pastāstīja, ka, piemēram, vēstures skolotāja, pēc tautības krieviete, savu priekšmetu bilingvāli māca jau gadus piecus. Skolotāja izrādīja lielu interesu par latviešu valodas apguvi un to arī

izdarīja. Arī citi skolas pedagogi ir apmeklējuši valsts valodas apgaves kursus un var vadīt stundas bilingvāli. Bet piespiedu kārtā un ar direktora rīkojumu tas nav izdarīms, ja pats cilvēks to nevēlas.

Tāču kopumā skola nesaskata problēmas, un nedz tās pedagogi, nedz skolēni negrasās rīkot protesta akcijas, neatbalsta provokatoriskos aicinājumus par tukšajām skolām. Šajā ziņā liela nozīme ir arī vietējās sabiedrības attieksmei.

Skolā bilingvālā apmācība ieiesta jau no 1. klases. Šo nepieciešamību izvirzījuši paši vecāki. Ja skolā strādās skolotāji, kas labi pārvalda latviešu valodu, tad vecāki sūtīs savas atvases uz mūsu skolu, ir pārliecinājusies direktore. Tāpēc jau 1. klases mūzikas, vizuālās mākslas, sporta, dabas zinību stundas notiek bilingvāli. Kāpēc ne pilnībā valsts valodā? Vecāku griba ir tāda, lai bērni apgūtu valsts valodu, nezaudējot saites ar dzimto valodu.

— Mēs esam pašvaldības iestāde, un mums ir saistoši Latvijas Republikas likumi, mēs saņemam algu no valsts un nevaram rīkoties pretēji tās interesēm, — nobeigumā teica Klavdijs Daukšte. — Ja vēlamies kaut ko citu, tad jādomām par privātskolas organizēšanu. Varbūt, ka Rīgas sabiedrībā to var arī atlauties.

Kā pāreju uz daļēju izglītošanas valsts valodā vērtē Līvānu 2. vidusskolas jaunieši?

Tatjana Stepanova,
12. klases
skolniece:

— Mums, izlaiduma klasei, noteikti būtu vajadzīga pāreja uz mācībām valsts valodā. Mēs visi vēlamies mācīties augstskolās, un tāpēc ir vajadzīgas latviešu valodas zināšanas. Priečajos, ka mūsu skolā jau patlaban puše no nodarībām notiek latviešu valodā. Neuzskatu to par kaut kādu apgrūtinājumu skolēniem, kaut arī tas prasa lielāku slodzi. Skolotājiem gan ir sarežģīti. Skola ir pazaudējusi vairākus cienījamus pedagogus, sava darba profesionāļus, kuri nespēja pāriet uz mācīšanu latviešu valodā. Mēs esam jauni, un mums ir vieglāk, bet skolotājiem gados, kas visu mūžu stundas vadījuši vienā valodā, tas ir daudz grūtāk. Manuprāt, tāpēc valsti arī notiek protesta akcijas. Es latviešu valodu esmu mācījusies kopš 1. klases, tāpēc to brīvi pārvaldu, kaut arī gimenē mēs sarunājamies krieviski.

Ināra Čivča,
12. klases
skolniece:

— Man nav problēmu ar valsts valodas apguvi, tāpēc kopumā es neesmu pret pāreju uz mācībām valsts valodā. Tomēr tādus priekšmetus kā

ķīmija un fizika latviešu valodā mācīties būtu apgrūtinoši. Šajos priekšmetos ir daudz terminu, ar kādām apguvi man klājās grūti pat savā dzimtajā valodā. Uzskaņu, ka vispāreizāk būtu, ja sākumskolā mācības būtu dzimtajā valodā, pamatskolā – bilingvāli, bet vidusskolā – valsts valodā.

Neatbalstu tik bargas protesta akcijas, kā aicinājumus neapmeklēt skolu.

Mihails
Ivanovs,
11. klases
skolnieks:

— Domāju, ka skolā pilnīgi pietiek ar bilingvālām mācībām, bet pilnīga pāreja uz valsts valodu nav vajadzīga. Lielai daļai no skolēniem būs apgrūtinoši. Tādus priekšmetus kā ķīmija vai fizika ir grūti apgūt pat dzimtajā valodā. Personīgi man patīk grūtības, un, ja vajag mācīties, es cenšos ar visu tikt galā. Turpmākajā dzīvē ar šīm zināšanām būs vieglāk.

Tāču arī bilingvālajai metodei ir savi trūkumi. Vielas skaidrošana ievēlas, ja kāds no klases nav sapratis teikto un lūdz pārtulkot krievu valodā.

Runājot par protesta akcijām, es tās neatbalstu, tās nav vajadzīgas. Skolēniem ir jāiet uz skolu. Ja viņi nemācīsies, nodarīs jaunumu paši sev.

Top muzejs un amatniecības centrs

Sākums 1. lappuse.

Līvānu nomalē, Daugavas tuvumā patlaban risinās strādnieku daudzuma ziņā patiesām iespāidīgi būvniecības darbi. Jau oktobra beigās te jābūt gatavam jaunajam amatniecības centram. Cetnes kompleksā ieķauta arī no barona Līvena laikiem saglabājusies muižas klēts.

Kā informēja Līvānu biznesa un tūrisma informācijas centra speciāliste Astērija Vucēna, šis objekts top projekta «Informatīvās tehnoloģijas jaunu, konkurrēspējigu mākslas un amatniecības ražojumu attīstībai Latgalē» ietvaros. Projekts guvis Phare 2000 programmas «Ekonomiskās un sociālās kohēzijas pasākumi Latgales reģionā» atbalstu. To sagatavoja Līvānu novada dome. Kā stāstīja Astērija Vucēna, projekta neinvestīciju daļa patlaban tuvojas nobeigumam. Tas darbības laikā notikuši dažādi mācību kursi, kas galvenokārt bija vērsti amatnieku un tautas dailemata mākslinieku tālākai izglītošanai. Gada laikā, kopš pērnā gada augusta, kad projekts sāka darboties, apmācīti 280 cilvēki. Apmācības notika sadarbībā ar Tehniskās Universitātes tālmācības centru. Kur-

su dalībnieki izmantoja e-studiju centra iespējas, internetu, tas ir, mācījās, izmantojot modernās tehnoloģijas. Iesācējiem bija iespēja apgūt datorzinības. ITE lietotāji mācībās apguva profesionālo saziņu, biznesa plānošanu brīvajam tirgum, e-komerčas pamatus, angļu valodu. Notika arī semināru kurss «Inovāciju menedžments», kurā piedalījās klausītāji no visiem Latgales rajoniem. Piecas dienas kursanti dzīvoja viesnīcā. Visi izdevumi bija apmaksāti, un viņiem bija jādomāt par mācību programmu, jāpiedalās biznesa spēlē, jāizstrādāt biznesa plāns, aktīvi jādarbojas.

Projekta īstenošanas gaitā nodibināti kontakti ar amatnieku biedrībām, mākslas skolām, rajona pašvaldībām, muzejiem, lai apzinātu vietējos amatniekus, jo projekta paredzēta informācijas vākšana par šiem cilvēkiem. Diemžēl, uz vēstulēm, ko projekta darba grupa sagatavoja un nosūtīja pašvaldībām, lūdzot informēt par saviem amatniekiem, sanemtas tikai dažas atbildes. Aktīvi atsaukušās Rušonas, Saunas, Vārkavas pagasta, Vārkavas novada, Preiļu novada pašvaldības. Amatnieki un viņu darbs tika filmēts un fotografēts. Turpinās arī vēsturiskās ekspedicijas, vācot materiālus par Preiļu rajona pašvaldībās esošā-

iem amatniekiem. Sagatavota arī mājas lapa internetā par amatniecību un mākslu Latgalē. Tieks iespiests arī buklets par Latgales amatniecību un mākslu.

Šo materiālu vākšana nepieciešama, jo projekta ietvaros tiek veidots amatniecības un mākslas centrs, kurā paredzēts arī amatniecības un mākslas muzejs. Tajā paredzēts izveidot projekta noslēguma izstādi, bet vēlāk tiks izveidota pastāvīga ekspozīcija. Šīs amatniecības un mākslas centrs patlaban tiek būvēts Līvānos Domēs ielā 1. Muižas klēts atjaunojās ēkā paredzēts muzejs, bet jaunbūvējamajā piebūvē atradīsies administratīvā telpa, konferenču un izstāžu zāles, amatnieku darbnīcas, kurās interesenti varēs iepazīties ar darba procesu, — ar keramiku, aušanu un stikla izstrādājumu gatavošanu.

Ieguvums no projekta ir ļoti liels, teica Astērija Vucēna. *Pirmkārt*, tas ir lielais cilvēku skaits, kurš saņēmis kvalitatīvas zināšanas. *Otrkārt*, apzināts ļoti daudz Latgales cilvēku, kas nodarbojas ar amatniecību, un sākta veidot datu bāze par viņiem. Bet *treškārt*, amatniecības centra izveidošana, kuru būs iespējams izmantot visiem amatniekiem dažādām aktivitātēm.

● Izstādes «Es esmu» atklāšanas dienā Rīgas dienas aprūpes un rehabilitācijas centra «Saule» mākslas pasniedzēja, galvenā izstādes iniciatora Ilze Bule (stāv no kreisās), Līvānu centra «Saulessvece» vadītāja Modrīte Pīnupe (vidū) un centra audzinātāja Ilze Ancāne.

Līvānu mākslas skolas izstāžu zālē šonedēļ skatāma izstāde «Es esmu» – krāsaini zīmējumi ar puķēm, ainavām, celtnēm, abstraktām figūrām, portreti, — spilgti un dzīvespriedzīgi darbi. Izstāde ir celojoša, un to autori – vairāku Latvijas aprūpes centru audzēknī, bērni un jaunieši ar garīgās attīstības traucējumiem. Par ekspozīcijas pieejamību Līvānu skatītājiem parūpējies Rīgas dienas aprūpes un rehabilitācijas centrs «Saule» sadarbībā ar Līvānu fonda «Baltā māja» dienas aprūpes centru «Saulessvece». Izstāde ir tapusi ar Latvijas Kultūrapītāla fonda, Līvānu pašvaldības un mākslas skolas atbalstu. Tajā skatāmi arī centra «Saulessvece» audzēknī darbi.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne. Foto: M.Rukosujevs

LAUKSAIMNIEKIEM

Optimālais ziemāju sējas laiks ir klāt

Kaut arī šī gada raža daudzviet vēl tūrumā, jāsāk domāt par nākamo. Ziemājiem sācies optimālais sējas laiks, kas ir no 1. līdz 15. septembrim. Vislabākās ražas dodtie sējumi, kuros augi rudenī izveido 2 - 4 dzinumus.

Lietojot tradicionālos ziemāju sējas paņēmienus, jārēķinās ar augsnēs dabisko nosēšanās laiku, tas ir, divām līdz trim nedēļām, jo sēja irdenā augsnē novē pie augsnēs nosēšanās ar tai sekojošu sakņu sistēmas saraušanu.

Prātīgākie zemnieki zina, ka zeme bija jājau jau augustā. Savlaciņi uzsākta augsnēs apstrāde ir arī viens no nezāļu iznīcīšanas paņēmieniem, ko veic, plati bas cultivējot. Nezālainākos laukos kultivēšanu veic dzīlāk (8-10-12 centimetri), taču nav nepieciešams pārspilēt ne kultivēšanas dzīlumu, ne kultivēšanas reižu skaitu. Jāatceras, ka pēdējā kultivācija jāveic seklāk - tikai sēku iestrādes dzīlumā, kas ir aptuveni 4 centimetri. Nav pieļaujama ekstrēmi dzīļa (7-10 centimetri) sēku iestrāde. Padziļinātās sēku iestrādes rezultātā veidojas vāji, izstādējuši un dzeltenīgi dīgsti ar pažeminātu ziemcietību un mazu

konkurētspēju. Pat ja šādi augi neaiziet bojā, to produktivitāte ir zema.

Pēdējā laikā Latvijā sāk izmantot kompaktorus - augsnēs apstrādes agregātus tā sauktajai bezaršanas metodei. Pēc tās laukā tūlīt var laist sējmašīnu ar graudiem, jo sēku gultne jau izveidota.

Ziemāji, līdzīgi kā lielākā daļa laukaugu, ir ļoti atsaucīgi pret organisko mēslojumu - kūtsmēsiem, dažāda veida kompostiem, zaļmēslojumu. Slāpekļa mēslojums pamatlēslojumā jādod ļoti piesardzīgi un tikai tad, ja pēc tā ir vajadzība. Fosfora un kālijā mēslojumu ziemājiem iestrādā augsnēs sagatavošanas laikā pirms sējas vai arī lokālā sējas laikā.

Konvencionālajā lauksaimniecībā obligāts pasākums ir sēku kodināšana. Jākodina kondicinētās sēklas ar mitruma saturu, kas ir ne augstāks par 14-15%, bet ilgākai uzglabāšanai ar mitrumu ne vairāk par 13%. Sēklas kodaņi tikai tad, ja laukā ir plus temperatūra.

Bioloģiskajā lauksaimniecībā jācēsas ievērot šādas prasības:

✓ pret slimībām un kaitēkļiem izturīgu ūķiru sēku sēja (piemēram, ziemas kvieši 'Slava');

✓ pareiza augmaiņa, novēršot atkārtotu graudaugu audzēšanu pēc graudaugiem (ilgāk par dieniem gadiem);

✓ meliorācija un skābo augšņu kaļķošana;

✓ ziemāju sējumu pareizs izvētovums, nesēt tos blakus tikko novāktiem ziemāju laukiem;

✓ optimāli īsi sējas termiņi, optimāla izsējas norma un pareizs graudu iestrādes dzīlums.

Sējot pareizā laikā, ziemas kviešiem pilnīgi pietiekamas izsējas normas ir 400 digtspējīgas sēklas uz vienu kvadrātmetru. Nokavētas vai arī nepietiekami kvalitatīvas sējas apstākļos atkarībā no iespējamā riska lielumā izsējas norma pakāpeniski jāpaliecinā, taču nav vēlams pārsniegt 550 digtspējīgas sēklas uz vienu kvadrātmetru. Rudzīem un tritikālei izsējas normas attiecīgi ir 450-550 digtspējīgas sēklas uz kvadrātmetru.

Sējot mitrās augsnēs, pievelšanai var būt negatīvas sekas, it sevišķi, smagākās augsnēs lietojot gludos veltnus. Šādos gadījumos ieteicamas vieglās ečēsas.

I.Magdalena, Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja augkopības speciāliste

Kodināsim ziemāju sēklu

Ziemājus Latgalē audzē gandrīz katrā zemnieku saimniecībā, un nākamā gada ražu lielā mērā ietekmē sēklas. To gatavojoj, ir rūpīgi jāšķiro sīkie graudi, nezāļu sēklas. Sīkie graudi parasti ir inficēti ar slimību ierosinātājiem. Liela nozīme nākamā gada ražai ir arī pareizai ūķirnes izvēlei, vēlams pievērst uzmanību arī morfoloģisko īpašību raksturojumam - stiebra garumam, vārpas blīvumam utt.

Veicot ziemāju sējumu novērošanu un sēku lauku apskates, šovasar tika konstatētas vairākas slimības - sēklu puve, lapu un plēķu, pelēkplankumainība, dzeltenplankumainība, rūsas, sniega pelējums, atsevišķas vietās vārpas inficēja melnplauka, fuzarioze, melnie graudi un citas slimības. Lielāko daļu ziemāju slimību ierobežo, veicot kvalitatīvu sēklas kodināšanu. Pēdējos gados, sēklu kodinot, gandrīz pilnībā izskausta melnplauku izplatība. Tāču, līdzko sēklu nekodina, slimības izplatās jauna.

Ziemāju sēklas kodināšana ir obligāts pasākums, ar ko ierobežo tos slimību izplatītājus, kas atrodas uz sēklas apvalka virsmas vai sēklas iekšienē - dīgli. Sēklu kodinot, panāk arī labāku sēklas lauka dīdzību un vienmērīgāku sadīšanu, kas mazina augu inficēšanos ar sakņu puvēm.

Kodinātā sēkla nodrošinās labāku augu pārziemošanu un maizinās arī sniega pelējuma postigu. Graudu pareiza kodināšana nodrošina spēcīgu augšanu, līdz ar to palielinās izturība pret tādām slimībām kā lapu pelēkplankumainība, dzeltenplankumainība un citas. Bez šaubām, augstā-

A.Kalāne,
VAAD Latgales reģionālās
nodaļas vadītāja
A.Trūpa,
augu aizsardzības un
karantīnas Vilānu prognožu
daļas vacākā speciāliste

SPECIĀLISTA PADOMS

Kartupeļu novākšanas laikā

Balandas — nogriezt

Pret balandām un citām nezālēm vajadzētu cīnīties pavasari. Ja balandas saviesušās, tās vajadzētu vai nu izlauzīt, vai nogriezt. Tagad gan tās būs cetas, grūti griežamas. Tāpēc ar balandu vajag cīnīties, kad tā vēl mīksta un galaina. Usnes gan var izraudzīt, jo tām ir taisna sakne. Nekādā ziņā nedrīkst nolauzto vai nogriezt balandu nosviesīt turpat vagā, bet gan jāiznes ūrpus lauka. Ja balandas atstāj vagā, turklāt to ziedēšanas laikā, tad šādā veidā to sēklas sasēsim priekš desmit gadiem.

Kad sākt novākšanu

Ja gaisa temperatūra nokrit zem +10°C, tad kartupeļu ražai vairs nekāda pieauguma nav. Ja temperatūra nokrit zem +10°C, jārēķinās, ka pienācis kartupeļu novākšanas laiks. Tātad normāli kartupeļus vajadzētu novākt ne vēlāk kā septembra pirmajā pusē. Tad ir siltāks, sausāks laiks. Parasti jau ir tā: gaidot dažus procentus pieauguma, nākas novākt sliktākos laika apstākļos, bet tādējādi pazaudejām daudz vairāk, jo vēlāk vāktie kartupeļi sliktāk glabājas. Turklāt, tos pārlasot, patēriņam lieku darbu. Un otra lieta: zem +10°C audu elastīgā izturība pret traumām samazinās. Ja

kartupeļi ir vākti, kad gaisa temperatūra ir zem +10°C un it sevišķi, ja tie vākti ar tehniku, tad visi bumbuli ir bojāti.

Ar aci mēs to traumu varbūt vēl nerēdam, bet būtībā bumbulis jau ir traumēts - mīziņa pārīsta, sula iespiesta. Un, līdz ar to pacilim, mikrobam ir vāja ceļš uz bumbuļa iekšējiem audiem, lai veidotu bojājumus.

Sēklai jāvāc agrāk

Agrīnā vākšana īpaši ieteicama sēklai domātājiem kartupeļiem. Ar to mēs noņemam bumbuļu sliktu īpašību - proti, ka tie pavasari digst tikai ar vienu asnu, pārējie asni ir bremzēti, tātad — ar galotnes asna attīstību tiek bremzēta pārējo asnu izdīgšana; to sauc par galotnes asna dominanti. Galotnes asna dominante ir vērojama vēlāk vāktiem kartupeļiem. Bet sēklas materiālam ir svarīgi, lai pavasari sadīgtu vairāk asnu, lai katram bumbulim būtu 3-4 asni. Tāpēc pirmām kārtām iesaka vākt tos kartupeļus, kas tiem glabāti sēklai.

Kad aplauti lakstus

Lakstus vajag laikus noplauti

dienu iemeslu dēļ:

1) pēc lakstu noplaušanas bumbuli labāk nobirst, tiem nostipri-

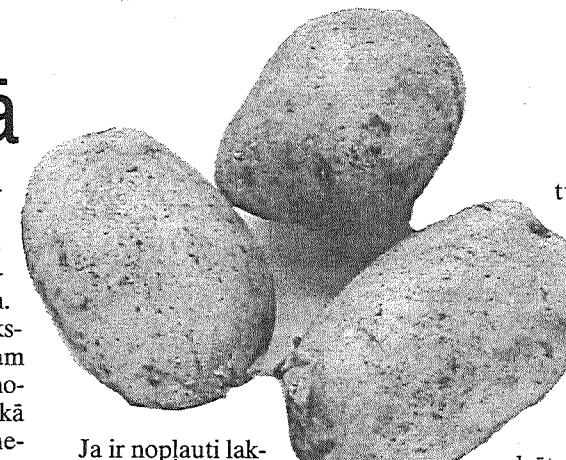
nās mīzīna, tādējādi labāk uzglabājas;

2) lai pasargātu kartupeļus no lakstu puves, kura no lakstiem var pāriet uz bumbuļiem.

Ja lakstu puves nav, tad laksstus vajadzētu noplaut apmēram divas nedēļas pirms kartupeļu novākšanas. Siltā un saulainā laikā pietiek arī, ja lakstus noplauj nedēļu pirms novākšanas, toties vēsā laikā dažkārt nepietiek arī ar 2 nedēļām. Tas ir atkarīgs arī no ūķirnes: agrīnajām šis laiks varētu būt īsāks, vēlinajām — garāks.

Agrāku lakstu applaušanas un kartupeļu novākšanas laiku diktē arī slimības — bīstamākā ir lakstu puve.

Lakstu puve parasti parādās pēc bagātīgiem lietiem, kad zeme ir piesūcīnāta ar mitrumu, kad laksti, stāvot mīklumā, neizžūst, — tad jau pēc 3-4 dienām var vārot lakstu puves parādīšanos. Ľoti miglānos rītos ejot pa stādījumu, jūt salauku smaržu — tā ir lakstu puve. Lapiņām no apakšpusēs rītos ir pelēks sarmojums, tas vēlāk nožūst, šis segments jau iežūst, un otrā rītā, kamēr vēl migla un rasa, atkal parādās šis blāvās apsarmojums lapas apakšpusē. Ja lakstu puve jau ir parādījusies, tad vairs nekādas ķimikālijas nelīdzēs, jo slimība jau ir iekšā audos un nav apturama.

tupeli saņem saules vannu un, kā praktiski pierādījies, tie glabājās labāk.

Ja kartupeļi slapji...

Nekad gan nevajadzētu savākt slapjus kartupeļus, — ja tie ir salijuši, labāk atstāt, lai dienu pastāv, sausumā nožūst un tikai tad lasīt augšā. It sevišķi, ja stādījumā jau parādījusies lakstu puve, tad, savācot slapjus kartupeļus un ieliekot pagrabā, pēc 2-3 dienām jau var iet un ar lāpstu grābt laukā — tik ļoti strauji puve progresē.

Sausus kartupeļus var tūdaļ droši bērt pagrabā.

Rietumu speciālisti uzskata, ka vissliktākais ir tas, ja slapjus kartupeļus pēc tam vēl kaut kur pārber. Pārberot kartupelis cits citu nosmērē un reizē ar šo slapjo zemi aizsmērē ciet alveolas — kartupeļu elpošanas ceļus, un tie sāk smakt.

Ja slapji, salijuši kartupeļi savākti kastē, lai tie tur arī paliek un, nolieket kasti vējinā vietā, jālauj kartupeļiem apžūt.

«Mans īpašums»

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

PAŠVALDĪBĀS

Saunas pagastā

■ APSTIPRINA NOTEIKUMUS SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANAI. Saunas pagasta padomes sēdē izskatīti jauni sociālās palīdzības sniegšanas noteikumi. Paredzēts, ka turpmāk brīvpusdienas skolā tiks piešķirtas tiem skolēniem, kuru ģimenēs ienākumi uz vienu ģimenes locekli nepārsniedz 35 latus mēnesī. Brīvpusdienas tiks piešķirtas pamatskolu skolēniem.

Padome noteikusi arī gadījumus, kādos tiks piešķirts apbedīšanas pabalsts. Arī to piešķirs, ja ienākumi uz vienu ģimenes locekli nepārsniegs 35 latus mēnesī, bet pabalsta maksimālais apmērs noteikts 60 lati.

Dajēji, līdz 50 procentiem, tiks segti izdevumi par saņemtajiem medicīniskajiem pakalpojumiem, kā arī par sarežģītām operācijām, taču nepārsniedz 80 latu summu vienai personai. Paredzēti arī vienreizēji pabalsti veciem un vientuļiem pensionāriem dažādos dzīves gadījumos. Deputāti šos noteikumus apstiprināja.

■ CIEMU NOSAUKUMUS NELATGALISKOS. Padomes sēdē deputāti izskatīja no Valsts zemes dienesta Toponīmikas laboratorijas saņemto vēstuli ar aicinājumu vietējos ciemu un apdzīvoto vietu nosaukumus latgaliskot. Deputāti nolēma norādīt šo priekšlikumu. Tas pamatots ar to, ka visos dokumentos, kas saistīti ar īpašumu reģistrāciju, kā arī personu apliecinōšos dokumentos nosaukumi ir minēti latviešu literārajā valodā. Arī Valsts adresu reģistrā nosaukumi ir lietoti, pielietojot literārās valodas pareizrakstību. Deputāti uzsverā arī to, ka patlaban vēl nav pieņemts neviens dokuments par kopīgu latgaliešu valodas pareizrakstību, un gandrīz vai katrā apdzīvotā vietā tā tiek lietota citā izloksnē.

■ NOSLĒGTS LĪGUMS PAR DATORTEHNİKAS APKALPOŠANU. Sēdē pieņemts lēmums noslēgt pastāvīgu līgumu ar uzņēmumu Preiļos par datortehnikas un programmatūras apkopi. Līdz šim datoru apkopes veikšanai tika noslēgti atsevišķi līgumi.

■ PIEŠĶIR NOSAUKUMUS ĪPAŠUMIEM. Izskatot saņemtos iesniegumus, padome nolēmusi Aivara Ratnieka nekustamajam īpašumam apstiprināt nosaukumu «Ratnieki», bet Valda Ūzulīja īpašumam — «Takas».

■ ATĻAUJ INDIVIDUĀLO DARBU. Ar līgumu izsniegt atļauju individuālā darba veikšanai padomē griezās Janīna Skutele. Viņai tika atļauts sniegt plaša profila friziera pakalpojumus.

■ PIEŠĶIR PABALSTUS. Padomes sēdē pieņemts lēmums piešķirt vienreizējus pabalstus divām personām par kopējo summu 35 latu apmērā. Vienam no saņēmējiem pabalsts paredzēts medikamentu iegādei, bet otrs pabalsts piešķirts daudzbrēnu ģimenei mācību piederumu iegādei.

Stabulnieku pagastā

No vasaras atvadās ar ziedu izstādi

Stabulnieku kultūras namā notika ziedu izstāde, kurā piedalījās čaklākās pagasta puķu audzētājas. Veselu nedēļu pagasta iedzīvotāji varēja priečties par vasaras pēdējā mēneša daudzkrāsaino bagātību, kas no dārziem bija pārceļojuši uz kultūras nama zāli. Bez tam pašā pirmajā izstādes dienā – 1. septembrī vāzes ar ziedu pušķiem tika izstādītas zem klajās debess, uz laukuma, lai iepriecinātu uz skolu ejošus bērnus un viņu pedagogus. Tikai vakarā smaržojošā eksponācija tika pārcelta uz telpām.

Izstādē piedalījās pagasttiesas priekšsēdētāja Franciška Žnotiņa ar sava dārza lepnumu — daudzām dāļiju šķirnēm. Zemniece Lidijs Boltā bija pacentusies no dārza skaistulēm izveidot pušķus, tos sakārtot dažādās kompozīcijās. Daudz sava brīvā laika puķēm velta Janīna Brice un Anita Livdāne, tādēļ arī viņām bija, ko parādīt izstādes skatītājiem.

Pagasta padome visām izstādes dalībniecēm par atsaucību bija sarūpējusi nelielas piemiņas balvas.

L.Rancāne

MEŽA LIETAS

Sācis darboties jaunais Medību likums

6. augustā stājies spēkā jaunais Medību likums. Iepriekšējais bija spēkā no 1995. gada un līdz ar Latvijas drīzo iestāšanos ES, kā arī vairākos citos likumos jau iepriekš izdarītajām izmaiņām vairs pilnībā neatbilda mūsdienu prasībām. Svarīgākās izmaiņas komentē Preiļu virsmežniecības ugunsapsardzības un medību inženieris VLADIMIRS PRISJAGINS.

Uz medībām – ar sezonas karti

— Jauns Medību likums bija nepieciešams tāpēc, ka medīšanu un medību saimniecību vajadzēja pakārtot tiesību normām, kas izriet no Eiropas Savienības direktīvām, bija nepieciešami pildinājumi un precīzumi.

Svarīgi zināt, ka jaunajā likumā parādās tāds termins kā mednieku sezonas karte. Tas būs ikgadējs dokuments, kas konkrētajā sezonā dos tiesības piedalīties medībās. Mednieku sezonas kartes tiks izsniegtas nākamajā gadā, to darīs Valsts Meža dienests. Pašlaik vēl nav noteikts, kāda būs maksa par sezonas kartēm, bet paredzams, ka tā būs no trim līdz pieciem latiem. Sezonas karte atļaus medniekiem medīt gan limitētos, gan nelimitētos dzīvniekus (nelimitēto dzīvnieku medīšanai vairs nevajadzēs medību atļauju, kāda bija vajadzīga līdz šim). Protams, dzinējiem šo karti nevajadzēs.

Noteikta eksaminācijas kārtība

Medību likuma 14. pants nosaka mednieku eksaminācijas kārtību. Līdz šim no pretendentiem pieņēmām eksāmenus, kad bija uzrakstīts iesniegums un samaksāta attiecīga naudas summa. Turpmāk notiks mednieku apmācība, lai gan pagaidām nav noteikta kārtība, kā šie mednieku kursi tiks organizēti.

Loti svarīgi ir zināt, ka turpmāk mednieku pretendentiem būs nepieciešama arī izziņa no policijas, ka uz konkrēto personu neatniecas Ieroču aprites likumā noteiktie ierobežojumi. Līdz šim bija tā, ka cilvēks saņema mednieku apliecību, bet policijā viņam neizsniedza ieroču iegādes atļauju, jo viņam bija, teiksim, sodāmība.

Par medībām un apmedījamām platībām

Jau pirms pīlu medību sezonas atklāšanas informējām medniekus, ka turpmāk nebūs jāpiesaka medības publiskās ūdenstilpnēs un to tauras joslā. Tātad medīt ūdensputnus tur varēs bez saskaņošanas ar medību tiesību lietotāju, kura medību iecirkni atrodas attiecīgā ūdensstilpne. Medījot Amerikas ūdeli un jenotsuni gan saskaņojums būs nepieciešams.

Preiļu rajonā publiskie ezeri ir deviņi – Bīcānu, Biržagāļu, Cīrišu, Deguma, Feimānu, Jersikas, Lielais Kalupes, Pelēču un Rušona ezers, kā arī divas upes – Dubna un Daugava.

Izmaiņas skar arī medību sezonu, kas ar likumu ir noteikta no 1. aprīļa līdz 31. martam. Iepriekš medību sezonu noteica Valsts Meža dienests.

Būtiski ir zināt, ka alnu, briežu un mežacūku medību platībās ieskaita meža masīvs vai to daļas bez iepriekš noteiktā 30 hektāru ierobežojuma.

žojuma. Stirnu apmedījamās platības ir ne mazāk kā 200 hektāri, mežacūku, briežu govju un telju – ne mazāk kā 1000 hektāri, briežu buļļu – ne mazāk kā 2000 hektāri, alnu – ne mazāk kā 2500 hektāri.

Cīnīties pret nelikumīgām medībām

Jaunajā Medību likumā paplašināts nelikumīgu medību uzskaitījums. Tas ir noteikta numura 24. pantā un mednieki ar to iepazīstināti. Taču ir kāda nianse – turpmāk humānu apsvērumu dēļ ir aizliegts medīt dzīvniekus ar kājkeramiem slazdiem, kas līdz šim bija pieļaujams medījot, piemēram, bebrus un caunas. Būs iespējams izmantot selektīvos jeb dzīvīķeros slazdus.

Par nelikumīgām tiks uzskatītas medības, ja izmantotos pusautomātiskos vai automātiskos ieročus, kuros vienlaicīgi var ielādēt vairāk par trim patronām vai var šaut kārtām.

Jāpiebilst, ka sadarbībā ar policiju regulāri rīkojam reidus, lai atklātu nelikumīgas medības vai medību noteikumu pārkāpumus. Trijos gadījumos nelikumīgi nomedītas stirnas, vainigās personas apzinātas. Par vienu nelikumīgi nomedītu stirnu soda nauda jau samaksāta. Pīlu sezonas laikā pārbaudījām 40 medniekus, būtiski pārkāpuši rajonā netika konstatēti.

Uz bebriem – bez prožektoriem

Jaunums ir arī tas, ka, pieņēram, būs aizliegts medīt bebrus to postījumu vietās, izmantojot mākslīgo apgaismojumu, tas ir, prožektorus. Uz citiem dzīvniekiem nakts

medības ar prožektoriem būs atļautas.

Turpmāk medību resursu uzraudzību un kontroli veiks tikai Valsts meža dienests, policija un Vides ministrija. Iepriekš vēl bija paredzēta sadarbība ar zemes-

sardzi.

Līdz 2004. gada 1. janvārim

Ministru kabinetam vēl

būs jāpieņem vairāki notei-

kumi, kas precīzēs Medību

likuma normu ievērošanu.

Uzmanību – vilki un lūši

Ar šī gada 22. augusta rīkojumu Valsts meža dienesta generāldirektors uzdevi veikt vilku un lūšu izdarīto postījumu izmeklēšanu Latvijas teritorijā. Ja rajona medniekiem un iedzīvotājiem ir informācija par to, ka vilki vai lūši išnodarijuši kādus postījumus mājdzīvniekiem, par to jāinformē virsmežniecība. Tad mēs brauksim uz notikuma vietu, izpētīsim situāciju, lai varētu aizpildīt speciālu anketu. Šāda rīcība nepieciešama, lai ištenotu vilku un lūšu aizsardzības plānā paredzētos pasākumus.

Meži šogad dega mazāk

Pavasaris bija spraigs, jo aktīvi darbojās kūlas dedzinātāji. Vasara pagāja mierīgi. Satraukumu radīja vienīgi pāris ugunsgrēki, kad 0,8 hektāru platībā mežs dega Turkū pagastā un 1,3 hektāru platībā – Aglonas pagastā. Lietavas, kas ievērojami travē lauksimniekiem, mežus izglāba.

Ugunsdzēsēji šogad piedalījusies 33,7 hektārus lielu platību dēšanā. Tajā skaitā dedzis mežs – 15,2 hektāri, (no tiem 0,8 hektāri bija valsts mežs), 2,5 hektāri – purvi.

L.Kirillova

Mežu skaita rudenī

Septembra beigās noslēgsies atjaunojato meža platību pārbaude, ko veic mežniecību mežsargi ik gadus no 1. jūlija līdz 1. oktobrim. Tieks pārbaudītas tās atjaunojamas platības, kurām kārtējā gadā beidzas noteiktais atjaunošanas termins. Lai pārbaudi veiktu pārējās atjaunojamas platības, meža īpašiekam vai tiesiskajam valdītājam jāiesniedz attiecīgajā mežniecībā pārskats par veiktais meža atjaunošanas pasākumiem.

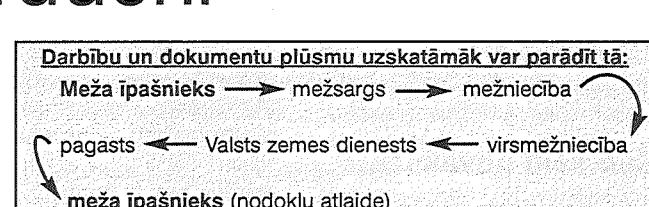
■ **Kāds labums no pārbau-dēm meža īpašiekam?** Ja meža īpašieks ir atjaunojis vai ieaudzējis (lauksaimniecības zemē) mežaudzi, tad nav jāmaksā nekustamā īpašuma nodoklis par šīm platībām, kamēr valdošā koku suga nepārsniedz:

✓ skuju un cietajiem lapu kokiem – 40 gadus;

✓ mīkstajiem lapu kokiem (izņemot baltalksnī) – 20 gadus;

✓ baltalksnim – 10 gadus. Mežnieku pieredze liecina, ka šis mehānisms nav sevi attaisnojis, lai paaugstinātu īpašnieku vēlmi atjaunot mežus. Nodokļu atlaides meža īpašiekus lielākoties nevilina. Sasparojas tikai tie meža īpašieki, kuriem vēl ir padomā kāda kailcirte un neatjaunotā platība ir šķērslis jauna ciršanas apliecinājuma saņemšanai.

Pavasārī «Novadniekā» jau

stāstījām par virsmežniecības rīkojumu konkursu «Par labāk atjaunoto un izkopto meža platību», kurš noslēgsies septembrī. Uz konkursu daudz grībētāju nav pieteicies, tāpēc mežsargi izvirzis savā apgaītā labāko platību. Tad arī noskaidrosim, kas ir labākais mežniecībā un rajonā. Ie-

reitēs uzvarētājus sumināt meža darbinieku ballē 26. septembrī. Ja kādam meža īpašiekm vēl ir neskaidrības, kā izkopti dabiski atjaunojušos platībus, jautājiet saviem mežsargiem.

A.Rudzīte,
Preiļu virsmežniecības
inženiere konsultante

VIEDOKLIS

ES — «par» un «pret»

MATĪSS RANKA
Latvijas Zinātņu
Akadēmijas
Ekonomikas
institūts

levads

Integrācijas process patlaban noziegās visā pasaulē. Tas notiek dažados politiskajos un ekonomiskajos centros. Viens no veiksmīgiem un vēl joprojām notiekošiem integrācijas procesiem pasaulē ir ES (Eiropas Savienība). Tā balstās uz ciešu reģionālo sadarbību, kas notiek pēc iespējas vairākos līmeņos un nozarēs. Runājot par Eiropas integrācijas procesiem, ir īpaši jāzīdala divi integrācijas iespējamie veidi — federalisms un funkcionālisms kopā ar neofunkcionālismu.

Federalismā integrācijas mērķis ir vienotas plašākas valsts veidošana, kur pamats ir vienota un spēcīga centrāla vara. Pēc federalistu priekšlikuma visām pasaules valstīm ir jāapvienojas vienā federalā vienībā. Funkcionālisms un tā jaunākā versija neofunkcionālisms atgādina pašreizējo ES būtību. Funkcionālisti uzskata, ka ir jāatbalsta valstu centieni palikt neatkarīgām no vienas centrālās varas.

Pagaidām nav iespējams noteikt, kādā zināmā attīstības pati ES. Tās nākotne ir nepārredzama un grūti prognozējama. Tas ir noticis vēsturiski izveidojoties joti plašam birokrātiskajam aparātam. Pievienojties jaunām dalībvalstīm, tās birokrātiskais aparatās kļūs vēl nepārredzamāks.

Ārpolitika

Latvijas Republikas Ministru kabineti pēc neatkarības atgušanas (1991. gads) dara visu iespējamo un «neiespējamo», lai Latvija jau 2005. gadā tiktu uzņemta Eiropas Savienībā un vēlāk arī NATO. Pagaidām ceļš uz ES tiek uzskaitīts par valsts prioritāti.

Protams, ārpolitiskā ziņā dalība kādā struktūrā garantē aizstāvību no citām valstīm, kā arī palīdzību neparedzētos gadījumos un katastrofās. Bet vai tiešā dalība ES struktūrās Latvijai patiesām ir tās vajadzīga? Pastāv reāla iespēja, ka zemais pilsoniskās sabiedrības izpratnes līmenis par politiskajiem procesiem un iespējām tos iekmēt liegs Latvijai pilnībā izbaudīt tās kšķībās, kuras sniedz pilnībīgās dalībās. ES Pašreizējā politiskā situācija skaidri norāda uz faktu, ka līdz 2005. gadam Latvija vēl nebūs sasniegts tāds attīstības līmenis, lai Latvijas tautsaimniecība pilnā mērā izturētu konkurencē spiedienu, kāds pastāv ES dalībvalstu tirgū. Arī pilsoniskās sabiedrības egāltārsīma attīstība nav sasniegusi tādu līmeni, lai spētu konkurēt ar Rietumu attīstīto demokrātiju sabiedrībām.

ES Eiropas Komisijas ziņojumos par Latvijas progresu ceļā uz integrāciju ES, Latvijas paveiktais tiek novērtēts atzinīgi, tomēr nekad neaizmirstot pēc uzsavas turpināt ar bet... Tik un tās tas ir liels pagodinājums, ka Eiropas Komisija katru sadalu sāk ar vārdiem «šai jomā Latvija ir guvusi lielus panākumus, bet...» šis «bet...» norāda uz faktu, ka netiek vai nav iespējams esošājā situācijā darīt visu nepieciešamo, lai sasniegta nolikto mērķi.

Sasniegtie rezultāti ir labi, vienīgi Latvijai ir jāapzinās, ka tās ekonomiskā izaugums nav tik straujā, kā to piepras ES. Latvija ir guvusi atzīstamus panākumus tirgus ekonomikas izveidē, taču tās politiskiem ir jāsaprot, ka līdz 2005. gadam Latvijai rastos nopietnas problēmas, jo būtu jāsaskaras ar ES ekonomiskajiem spēkiem un pastāvošo konkurenčiem spiedienu arī kvalificētā darbaspēka tirgū. Jāpierīm arī fakts, ka ES ekonomiskā politika balstās uz kvalitātes un produktivitātes celšanu. Tas nozīmētu strauju mazā un videjā uzņēmējumu bankrotēšanu vai apvienošanos korporācijām, tādējādi zaudējot savu ekonomisko neatkarību, kas negatīvi ietekmēs politisko dzīvi. Ar to es domāju spēcīgu korporāciju veidošanos, kas būtu ekonomiski spējīgas ietekmēs politisko stabilitāti un lēmumus Latvijas teritorijā.

Latvijai ir jāpieliek fakti, ka tā ir maza valsts, un tai vienmēr būs jāpakaļaujas lielvalstu spiedienam. No vienas puses uz Latvijas politisko dzīvi un darbībām spiestu ES direktīvas, bet no otras puses Krievijas

Federācijas interešu aizsardzība «tuvajās ārzemēs». Latvija šādu situāciju nekādā gadījumā nedrīkst pieļaut, lai nonāktu negatīvās izvēles priekšā starp Krieviju un ES.

Latvija — pārējās valstis

Latvijas un pārējo Baltijas valstu uzņemšanā ES nav ieinteresētas Grieķija un Spānija, kuras saņem lielas dotācijas savu valstu ekonomikas aktivizēšanai: «Sarodoties pie lielā katla jauniem izsalkušiem, kumoss kļūtu plānīks».

Latvijā būtu intensīvi jāstūdē Austrumāzijas valstu pieredze ekonomiskajā attīstībā. Singapūra, Dienvidkoreja un Taiwāna (Kīna) savā attīstībā krieti pārspējušas Latviju. Ja Latvija turpinās piekopt līdzīgo izglītības politiku, tad mums draud nevis ekonomikas augšupeja, bet stagnācija, jo joti liela uzmanība attīstītās un straujās attīstības valstīs tiek pievērsta izglītībai un izglītības līmenim.

Latvijas dalība kopējos pasaules notikumos ir neizbēgama, un mijiedarbība ar citām valstīm atkarībā no tā, vai mēs būsim vai nebūsim ES dalībvalsts, drastiski nemainīsies. Paliekot ārpus ES, Latvija varēs nodrošināt pilnīgu neatkarību attiecību veidošanā ar pārējām valstīm. Tas Baltijas valstīm ir nepieciešams, jo stāp I un II pasaules kariem tām bija iespēja suverēni attīstīties. Baltijas valstu attīstība kopumā bija joti veiksmīga, arī diplomātiskās attiecības ar dažādām pasaules valstīm, ar kurām tās uzturēja sakarus, bija labas.

Bieži cilvēkiem ir nepareizs priekšstāts par ES, domājot, ka ES sniegs arī militāro aizsardzību, bet Eiropas Savienībā kopējās drošības jautājums ir tikai izveides pozīcijā. No otras puses, Rietumeiropas savienība, kas agrāk nodarbojās ar šā jautājumu, ir paziņojis par savas darbības iespējamo izbeigšanu. Šai nolūkā Latvijas viens no kopējās drošības garantiem ir dalība NATO, nevis iestāšanās ES, kas ir politiski ekonomiska savienība.

Iekšpolitika

Gadījumā, ja Latvija pasaka «nē» ES, tās iekšpolitiskie ieguvumi ir grūti paredzami, jo to attīstību un polaritāti diktē noteikta politiskā spēka atrašanās valdībā.

Apskatot Vācijas lauksaņniecību un zemnieku sūdzības pret ES, Latvijas lauksaņniecībā arī ES ir paredzama spoža nākotne. Vienmēr ir jātaceras, ka ES ne tikai ieguldīs Latvijas attīstībā, bet arī iepļudinās savu produkciju lielākā mērā un lētāku, nekā tas notiek tagad, tādējādi radot papildus problēmas vietējiem rāzotājiem.

Vietējā tirgus pieplūdināšana ar ES precēm spēcīgi ietekmēs Latvijas politisko iekdienu. Līdz ar nopietnu konkurenči ekonomikā, politiskās dzīves saspilējuma palielināšanās ir neizbēgams process. Tas novēdis pie partiju lielākas neuzticešanās saviem koalīcijas partneriem un opozīcijai, kas savukārt novēdis pie politiskās dzīves krizes. Šāda situācija būtu joti izdevīga ES, lai it kā, atjaunojot stabilitāti valstī, radītu sev draudzigu politisko gaisotni, kas var nopietni apdraudēt vietējos rāzotājus.

Tāpēc uzticēšanās starp politiskiem un tautu ir galvenais priekšnoteikums valsts augšupejai, neatkarīgi, vai jaunās pārmaiņas nenesīs straujus uzlabojumus, vai tieši otrādi nebūs tik izdevīgas Latvijai. Trūkst iespējas tautai kontaktēties ar varas pārstāvjiem. Ne vienmēr tā ir varas pārstāvju nevēlēšanās tiesīties ar tautu. Latvijā sabiedrības inertuma rezultātā individu ir pieņēmuši uzskatu, ka Latvija pievienojies ES, tās dzīves līmenis strauji celsies līdz tādam līmenim, kāds tas ir Rietumeiropā. Tomēr tās lielā mērā ir ilūzijas, jo valsti uzceļt un sasniegta augstā labklājības līmeni var tikai tās iedzīvotājiem mijiedarboties ar saviem vēlētājiem pārstāvjiem. Viņu atklātas uzstāšanās mazinātu dezinformāciju un paliņķētu tautas politiskās apzinās līmeni celšanā.

Lielā daļa atbildības par pašreizējo situāciju Latvijā ir jāuzņemas skolām un tieši pašiem skolotājiem. Skolotāju neprasme runāt latviski vai arī nenoteiktā attieksme vienā vai otrā jautājumā ir viens no audzēkņu vēlākās pasīvītās iemesliem. Skolā bērniem nelemts, ka pierībā kādai valstij ir vairāk nekā tikai konstatējams fakts.

Savs negatīvais ieguldījums ir jāzpīnās arī presei, radio un TV krievu valodā,

kas tendenciozi atspogujo notikumus vai arī nevēlas pieļikt liekas pūles, lai noskaidrotu patiesos celopus, nevis jaunos nacionāla rakstura emocijām. Sei tāpēc būtu jāpiemin sadalījums starp latviešu un krievu presi. Bieži viedokli par vienu un to pašu jautājumu ir krasī atšķirīgi, kas nostāda sabiedrību dažādās informētības pakāpēs par vienu un to pašu konkrētu jautājumu.

Latvijas stratēģijā integrācijai Eiropas Savienībā tiek apgalvots, ka dalība ES dos iespēju Latvijai piedalīties demokrātiskas Eiropas veidošanā, kā arī uzliks pienākumu rūpīties, lai tās iekšpolitiskie standarti atbilstu ES izvirzītajiem kritērijiem. Demokrātija, likuma vara un cilvēktiesības prasīs pastāvīgu uzmanību. Valsts institūciju pienākums ir veicināt sabiedrības izpratnes paaugumu, kā arī sadarboties ar nevalstiskajām organizācijām, lai nodrošinātu atgriezenisko saikni starp valsti un sabiedrību.

Secinājums

Liela jaunu dalībvalstu piesaistīšana ES jau 1997. gadā galotu apspreķē Amsterdāmā radīja uzmanības vērtas izmaiņas. Lielās dalībvalstis sāka izmantot gaidāmo paplašināšanos kā sviru, lai mazinātu mazo valstu ietekmi, savukārt mazās valstis konvulsīvi cīnās pret nobīdišanu malā, jo notiks izmaiņas komisāru un balsu skaitā ministru padomē.

Daudzus Latvijas politikus ir pārņemusi lielu mānīja — vēlēšanās iespējot globālos procesus. «Vienīgi ar Eiropas Savienības palīdzību Latvijai, kaut nelielā mērā, tomēr ir iespēja ietekmēt globālos notikumus un procesus, izteikt savu viedokli. Mēs pašlaik esam kā graudiņš jūrā, mums nav iespēju iespējot tos procesus, kas pašlaik notiek Eiropā un tieši iespējot Latviju. Iestājoties Eiropas Savienībā, Latvijai tiks dots noteikts vietu skaitā Eiropas Parlamentā, Latvijas balsis būs noteikts svars, lemjot Eiropas Savienības Padomē, tiks formalizēta mūsu valsts iespēja veidot aliansi Eiropas Savienības iekšienē, meklēt līdzdomātājus un ietekmēt nākotnes Eiropas veidošanos. Tagad mums šādu iespēju nav. Lūk, šajā aspektā, iestāšanās sarunas uzsākt nozīmē — attīstīt Latvijas suverēnītātī», tā Andris Kesteris par Latvijas izredzēm nākotnē. Tomēr paliek jautājums, cik tās ir reālas? ES struktūras nav neizmērojami lielas, un jaunu komisāru vai citu amatpersonu iešaiste ES struktūrās vēl vairāk pagarinās tās birokrātisko kēdi un palīdzīnas lēmumūtu pieņemšanas laiku. Latvijas pārstāvji ES struktūrās pārstrāvētu tikai vienu pilienu jūrā. To pārāda fakts, ka Eiropas parlaments sastāv no 626 parlamentāriem. Pievienojties Latvijas un citu kandidātvalstu parlamentāriem, skaitīs sasniegus septiņus simtus! Vācijas ārlietu ministrs Joška Fišers ir izteicies, ka jau tagad ES struktūrās ir pārāk necaurspīdīgas un jaunu biedru uzņēmšana novēdis pie nepieciešamības atrast jaunu Eiropas politisko risinājumu. Viņš iesaku izveidot Eiropas Federāciju. Arī EK prezidents Romano Prodi un Eiropas Savienības paplašināšanās komisārs Gintars Verhofštēns atkārtoti ir uzsvēruši, ka ES nav pieņemama jebkāda paplašināšanās, kamēr nav veiktas institucionālās izmaiņas, kas ir nepieciešamas pašā Eiropas Savienībā.

Nāvēlētās uzstāšanās arī ES nekļūst par Latvijas nacionālās identitātes aplāpētāju. Starptautiskajā simpozijā «Nacionāla identitāte un Eiropas vīzija Latvijā» šā gada martā Zinātņu akadēmijas prezidents Jānis Stradiņš atzīta: «Tāpēc joti svarīgi ir, kāda veidosies jaunā Eiropa — vārā kā Eiropas suverēnā nāciju kopība, vai kā kosmopolītiska, angļu runājoša Eiropas nācija.»

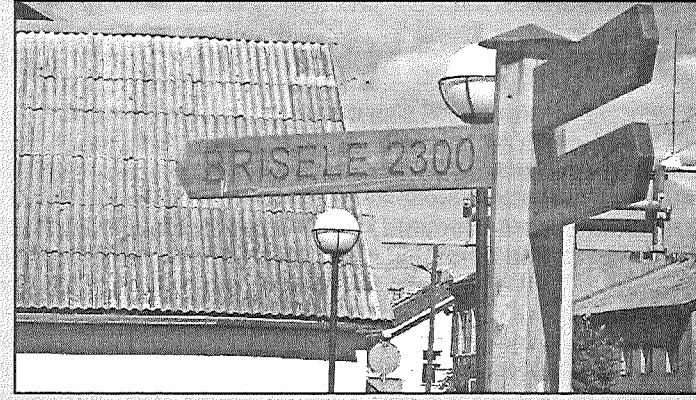
Es uzskatu, ka ir vērts mēģināt sasniegāt izvirzīto mērķi. Tomēr ir jātaceras, kādu cenu par to nāksies maksāt. Šeit nav runa par naudu, bet gan par nacionālo identitāti tik mazai valstīnai kā Latvija. Vai gadījumā Dānijas atteikšanās no pievienošanās «Eirozonai» nav brīdinājums arī ciemam, ka labāk ir apsvērt ar «vēsu galvu»?

Arī Latvijas sabiedrībai būtu vispirms ar vēsu galvu jāapsver visi «par» un «pret», kuru nav mazums, un tikai pēc tam jāizšķiras par vienu vai par otru soli.

Copyright 2001
Ievietots referāta saisināts variants

LĪDZ REFERENDUMAM —
11 DIENAS

«NOVADNIEKS» jautā:
«Vai savu nākotni saistīt ar ES?»

INĀRA KALVĀNE, Baltijas Tranzītu bankas Livānu filiāles direktore:

— Mans, kā bankas darbinieces, viedoklis ir tāds, ka pievienošanās Eiropas Savienībai labvēlīgi ieteikmē ekonomisko aktivitāti valstī. Būs papildus iespējas uzņēmējdarbības attīstībai, iestāšanās veicinātās attīstības atšķirību samazināšanas reģionu starpā. Iespējas visi neizmanto šodien un neizmanto arī rit. Vienus tās iedvesmo, otrs baida, jo tā ir sava veida uzdrīkstēšanās un, protams, darbs. Mūsu klientu vidū ir daudz uzņēmīgu cilvēku, kas, iestāšanāt savus projektus, jau šodien izmanto dažādu Eiropas fondu līdzekļus. Pēc iestāšanās ES šīs iespējas paliecinās, vienlaicīgi pieaugot arī to izmantošanas prasībām.

Lai būtu pieejama dažādu strukturālo fondu nauda, ir jāmācās to saņemt, tā netiks vienkārši iedota. Uzņēmēju, pašvaldību sagatavotie projekti investīcijas gūs tikai pēc to veiksmīgas iestāšanās. Prasības ir augstas, svarīga ir pašu uzņēmība un iniciatīva. Ja tās nebūs, daļa līdzekļu var palikt neizmantota. Un te es redzu ciešu sadarbību starp uzņēmēju, valsts institūcijām un banku. Bankas iespējas parādas, gan sniedzot konsultācijas saviem klientiem, gan piedaloties kreditu izsniegšanā ar līdzfinansējumu.

Man, kā banku sistēmas darbiniecei, iedzīvotāji nereti jautā par eiro ieviešanu. Jā, saskaņā ar Eiropas Savienības pievienošanās ligumu jaujām dalībvalstīm iestāšanās nozīmē arī vienotās Eiropas valūtas ieviešanu. Latvijas Banka uzskata, ka eiro Latvijā varēs ieviest ne agrāk kā 2008. gada. Lata un eiro apmaiņas vērtību nosaka tirgus, un šo principu Latvijas Banka stingri ievēros: nekāda mākslīga naudas vērtības pazemināšana jeb devālācija nenotiks. Latvijas Banka gādās, lai ikvienamei ar

INFORMĀCIJA

Pirmā Latgales tūrisma nozares konference

4. septembrī Rēzeknē notika pirmā Latgales tūrisma nozares konference «Tūrisms – Latgales reģiona attīstības prioritāte», kurā piedalījās arī Preiļu rajona pārstāvji.

Kā «Novadniekiem» pastāstīja Preiļu rajona padomes izpildītore Aina Pastore, mūsu rajons ir viens no sadarbības partneriem projektā «Apceļo Latgali ar

IT», ko realizēja Rēzeknes rajona padome un kura kopējais finansējums no programmas PHARE 2000 līdzekļiem bija 520 000 eiro. Par šiem līdzekļiem izveidota tūrisma mājas lapa: www.latgale.lv, kā arī darbojas informatīvais tālrunis «Apceļo Latgali» – 7118118. Izdots arī buklets ar plašu informāciju klāstu par tūrisma iespējām Latgalē, tajā skaitā arī Preiļu rajonā, drīzumā šī in-

formācija būs pieejama kompaktiskā. Notikuši semināri, praktiskās nodarbinābas tūrisma uzņēmējiem, tiek veidota Latgales tūrisma asociācija. Ieguvēji ir vairākas mūsu rajona pašvaldības — Aglonas pagasts un Vārkavas novads, kas projekta ietvaros spēja realizēt daudzas savas idejas tūrisma attīstībā.

Kopš šī gada 1. janvāra tūrisma nozare ir nodota Ekonomikas

ministrijas kompetencē. Konferencē Rēzeknē uzstājās šīs ministrijas tūrisma departamenta veicākā referente Sanita Rancāne. Kā atzina A.Patore, viena lieta ir deklarēt, ka tūrisms ir viena no vadošajām un strauji augošām nozarēm, ka tā ir prioritāte ne tikai Latgalē, bet arī valstī kopumā, jo iespaido investīcijas, vietējo iedzīvotāju labklājību. Pavisam cits – valsts reālais atbalsts.

L.Kirillova

Izstādē Daugavpilī – tikai četri Preiļu rajona uzņēmumi

● SIA «Daugulis un partneri» saimniece Adele Daugule (no kreisās) un uzņēmuma darbinieces apmeklētajus cienāja ar mini maizes čipsiem, ko daudzi gardēži veikalā plauktos vēl nav pamanījuši.

29. un 30. augustā Daugavpilī notika izstāde «Eiroreģiona «Ezeru zeme» uzņēmēju dienas», kurā piedalījās 60 uzņēmumu. Preiļu rajonu šajā izstādē pārstāvēja tikai četri uzņēmumi.

Izstāde bija viens no pēdējiem pasākumiem PHARE 2000 programmas atbalstītajā projektā, kura ietvaros izdots arī uzņēmumu katalogs par Eiroreģiona dalībvalstu – Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas – uzņēmumiem. Sajā katalogā dažādās nozaru sadaļas ietverti arī deviņi Preiļu rajona uzņēmumi. Kopumā projektam tika piešķirti vairāk nekā 51 000 eiro no ES strukturālajiem fondiem.

Uzņēmēju dienām veltītā izstāde bija ne tikai interesanta ar piedāvātās produkcijas dažādību, bet arī apliecināja, ka sadarbības partneru pūlīni nav bijuši veltīgi, jo trijās kaimiņu valstīs ir konkurēspējīgi uzņēmumi, kuru produkcijai būtu labs noīcis visā Eiroreģiona teritorijā un āpus tās, savu viedokli par izstādē redzēto pauž Preiļu rajona padomes izpildītore Aina Pastore.

— Patīkami, ka ļoti lielu izstā-

STATISTIKA

Ekonomiski aktīvie uzņēmumi

	Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits			Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits		
	2001	Sabiedriskajā sektorā	Privātajā sektorā	2002	Sabiedriskajā sektorā	Privātajā sektorā
Pavisam	40 537	1008	39 529	42 534	1032	41 502
Rīgas reg.	25 414	372	25 042	26 661	378	26 283
Rīga	22 273	271	22 002	23 377	277	23 100
Vidzemes reģions	4103	183	3920	4292	188	4104
Kurzemes reģions	4061	137	3924	4234	140	4103
Zemgales reģions	3546	178	3368	3742	184	3558
Latgales reģions	3413	138	3275	3596	342	3454
Daugavpils	1428	28	1400	1548	33	1515
Rēzekne	578	13	565	600	16	584
Balvu rajons	231	11	220	224	12	212
Daugavpils rajons	154	15	139	164	13	151
Krāslavas rajons	227	26	201	226	23	203
Ludzas rajons	228	14	214	238	15	223
Preiļu rajons	351	18	333	367	18	349
Rēzeknes rajons	216	13	203	229	12	217

STUDENTI VASARĀ

Neko nedarot pasaule neatvērsies

LINDA KURTINA, Latvijas Universitātes, Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes sociālās psiholoģijas studente.

— Nokļūstot augstskolā pēc PVG, mācīties ir salīdzinoši viegli, jo ir pierasts regulāri strādāt, atzīst Linda Tomēr pavisam *palasties* nevarot, jo, ja neizdari pugsada laikā pieprasīto normu, beigās netiec pielaists pie eksāmeniem. Studējot psihologos, interesantākie Lindai šķiet praktiskie darbi — intervijas, neverbālās komunikācijas novērojumi u.tml. — Sākumā, ar testiem pārbaudot sevi, sāc aizdomāties, kādi ir cilvēki, kā veidojas to savstarpējās attiecības u.tml.

Milzīgs pluss ir arī tas, ka augstskolas pasniedzēji nav tikai salīdzinošes gudras grāmatas, bet gan lekcijās min piemērus no savām privātpraksēm, darba psihiatriskajās slimnīcās, tiesu eksperimentēs u.c.

Uzsākot patstāvīgu dzīvi Rīgā, pirmās izjūtas bijušas — tu esi viens un nevienam nevajadzīgs. Tāpēc topošajiem studentiem nevajag lolot ilūzijas, ka kāds tur visus gaida atplestām rokām. Ja

● Lai kļūtu par tautas deju kolektīva «Daiļrade» pilntiesīgu dejotāju jāiztur pamatīga «iesvētīšana».

pats neko nedarīsi, pasaule neatvērsies!

Papildus psiholoģijas studijām, Linda izmēģinājusi arī citus sevis pilnveidošanas veidus. — Latvijas Kultūras koledžā apguvu moderno deju kolektīva vadītājas prasmes, bet nonācu pie secinājuma — ja darīt, tad darīt no visas sirds un dvēseles, bet problēma tāda, ka visu, ko sirds kāro, nevar paspēt fiziski. Tagad Linda ir palikusi pie tukamākās nodarbes — tautas deju dejošanas, kas arī, protams, prasa daudz laika (mēģinājumi divas reizes nedēļā, koncerti brīvdienas utt.).

Pirmā darba pieredze McDo-

naldā bija ļoti vērtīga, lai arī sa-maksi neatbilda padarītajam darbam un attieksme pret jauniešiem nebija visai *spoža*. Tas lika saprast, ka jāsāk ir no kaut kā zemāka, jo — ātri uzķāpjot virsot-nē, gaidāms tikpat straujs kri-tiens, domā Linda.

Šovasar jau piekto reizi Linda piedalījās Dziesmu un deju svētkos un vasaru, aktīvi atpūšoties, pavadīja Preiļos. Atgriešanos mazpilsētā ar diplomu kabatā redz tikai tad, — ja pats esi no-stājies uz savām kājām, zini, ko gribi sasniegt un ar reālu darbu vari kaut ko dot savai pilsētai.

I.Želve

L.Kirillova

INFORMĀCIJA

Žēlsirdība nav vienas dienas pasākums

Vienā no augusta pēdējām dienām Līvānos žēlsirdības centrā uz jaunajam mācību gadam veltīto sarīkojumu pulcējās centra apmeklētāji un viņu draugi, lai kopā atvadītos no vasaras un droši un pārliecināti par saviem spēkiem uzsāktu mācības.

Kā «Novadniekiem» pastāstīja žēlsirdības centra direktore Dzinta Zoldnere, piecu gadu laikā, kopš Līvānos darbojas bezmaksas virtuve bērniem no sociāli smagos apstākļos dzīvojošām ģimenēm, to apmeklējuši daudzi zēni un meitenes. Arī pašlaik ik dienas pie pusi dienu galda pulcējas vismaz divdesmit cilvēki, kuriem kūpošais ēdiena šķīvis, iespējot, ir vienīgā siltā maltīte visas ēnas garumā. Taču žēlsirdība nedrīkst aprobežoties tikai ar īliena pasniegšanu, tāpēc reizēmis centrā tiek rīkoti pasākumi, kad visi pulcējas vienkopus, lai atpūstos un izpriecātos.

Arī 30. augustā uz sarīkojumu bija ieradušies ciemiņi no folkloras kopas «Ceiruleits». Stundas garumā izskanēja koncerts, bija interesants stāstījums par folkloras draugu ārziņu ceļojumiem un tajos gūtajiem piedzīvojumiem.

Tika organizētas rotaļas, kurās sadūšojās ieastīties arī žēlsirdības centra apmeklētāji. Vēl sarīkojumā piedalījās Līvānu sabiedriskās bezpečības organizācijas «Paspārne» meitenes Aija Raubiška, Ieva Karpenko, Rita Sokolovska, Agnese Kārkle un Ginta Valtere. Viņām Dzintra Zoldnere izteica īpašu paldies – par sirsni, iegūtu, laipni un izpalīdzību, rīkojot spēles un rotaļas bērniem, kuri dažādu, reizēm no viņiem neatkarīgu, iemeslu dēļ nokļuvuši tajā sabiedrības daļā, kas diemžēl tiek uzskaitīta par mazāk vērtīgu un visai sabiedrības attīstībai noderigu. Žēlsirdība nav vienas dienas pasākums, žēlsirdība nedrīkst apmierināties ar bezmaksas zupas virtuvi, ja jāsniedz palīdzīga roka šiem cilvēkiem, kas dzīvo smagos apstākļos un nesaskāta izeju no tās, teic Dz. Zoldnere. It īpaši pēc palīdzības, pēc izpratnes alkst bērni, kuri, protams, ļoti pārdzīvo savu atstumtību, tāpēc ir šķietami asi un nepieejami kā eži, lai gan sirds dzīlumos ir līdzjūtīgi un uz labestību atsaucīgi.

«Paspārnes» meitenes organizēja spēles, rotaļas un pierādīja, ka visi kopā prot lieliski atpūsties, prot teikt viens otram labus un sirsniņus vārdus.

● Jaunā mācību gada sākumam veltītājā sarīkojumā žēlsirdības centru apmeklējošie bērni un viņu draugi iesaistījās jautrās rotaļas, kurās bija jāizrāda visdažādākās prasmes.

Dzintra Zoldnere visu žēlsirdības centra darbinieku un apmeklētāju vārdā pateicas visiem pasākuma atbalstītājiem, firmai

«Adugs», «Daugulis un partneri», Līvānu novada domei, protams, arī SIA «Anda Optec», ar kuras finansiālu atbalstu žēlsirdības cen-

tra bezmaksas virtuve gādā par mazturīgajiem livāniešiem.

L.Kirillova

Izvērtēja pieaugušo izglītības iespējas rajonā

26. augustā Preiļu rajona padomē notika konference par pieaugušo izglītības iespējām. Tās darbā piedalījās rajona pašvaldību vadītāji, sabiedrisko organizāciju pārstāvji, Nodarbinātības valsts dienesta un Latvijas Augstākās izglītības padomes pārstāvji.

Viens no mūsu valsts attīstības priekšnoteikumiem ir cilvēkresursu attīstība, pārliecināta Preiļu rajona pieaugušo izglītības konsultatīvās padomes vadītāja Elita Jermolajeva. Lai uzlabotos gan katras rajona un reģiona, gan visas valsts ekonomika kopumā, ir nepieciešams labi izglītīts un motivēts darbaspēks, kas grib un var strādāt ražojošās un apkalojošās nozarēs. Kvalificēti darbinieki ir vajadzīgi ikvienā nozarē. Mūsdienu apstākļos bieži vien nepieietik tai ar agrāk iegūtu viņējō vai pat augstāko izglītību kādā konkrētā specialitātē. Tāpēc liela uzmanība jāpievērš pieaugušo izglītībai jeb mūžizglītībai.

Darbu nepieciešams koordinēt

1999. gada februārī tika pieņemts Preiļu rajona padomes lēmums, kurā tika apstiprināts pieaugušo izglītības konsultatīvās padomes nolikums. Tika noteikta padomes struktūra, uzdevumi, darbības jomas, kā arī padomes tiesības. Starp galvenajiem uzde-

vumiem bija ne tikai analīzētie pieaugušo izglītības situāciju rajonā un izstrādāt savu politiku un stratēģiju saskaņā ar rajona kompleksās attīstības plānu, sniegt konsultācijas, bet arī sekmēt pieaugušo izglītības infrastruktūras izveidi un šo izglītību iestenojošo iestāžu darbību, organizēt programmu un projektu ekspertīzi, veicināt rajona piedalīšanos starptautiskajos pieaugušo izglītības projektos un ieteikt pieaugušo izglītības finansēšanas variantus.

Padomei bija arī savas tiesības. Diemžēl, kā atzīst E.Jermolajeva, dažādu iemeslu dēļ konsultatīvā padome četru gadu laikā tā arī nav sākusi aktīvi darboties, nav realizēti arī daudzi uzdevumi un tiesības. Visa uzmanība galvenokārt tika koncentrēta uz skolotāju tālākizglītību. Tiesa gan, tika apkopota informācija par pieaugušo izglītības iespējām rajonā. Tomēr dažas notika gan pašvaldībās, gan Zinību biedrības Preiļu nodaļas kursos. ļoti aktīvi darbojās sabiedriskās organizācijas, arī rajona galvenā bibliotēka. Tomēr šo organizāciju un iestāžu darbs netika koordinēts, netika veikta analīze, kāda veida apmācības vēl nepieciešamas un kas tās var sniegt.

Paveras jaunas iespējas

E.Jermolajeva pastāstīja, ka pašlaik tiek izstrādāta Preiļu rajona pieaugušo izglītības koncepcija, kas paver dažādas iespējas dar-

ba uzlabošanai. **Pirmkārt**, nepieciešamas apmācības noteiktām cilvēku grupām – skolotājiem, bezdarbniekiem, valsts ierēdņiem, pašvaldību darbiniekiem, kā arī personām, kas mācās arodskolās un vakarskolā. Te katram sava darīmais. Tā Preiļu rajona padome organizē apmācības pašvaldību sociālajiem darbiniekiem, vides speciālistiem, plānotājiem, tūrisma speciālistiem un kultūras darbiniekiem, izglītības pārvalde no darbojas ar skolotāju tālākizglītību, Nodarbinātības Valsts dienesta Preiļu un Līvānu centri nodarbojas ar bezdarbnieku pārkvalifikāciju un apmācību. Pieaugušo tālākizglītībā iesaistās arī arodiņu skolas, Valsts administrācijas skola, kas rūpējas par ierēdņu apmācību, kā arī rajona galvenā bibliotēka, kas apmāca bibliotekārus.

Otrkārt, apmācības paredzētas ikvienam pieaugušajam. Par to gādā pašvaldības. Piemēram, Preiļu rajona padomes uzņēmējdarbības atbalsta centrā sniedz konsultācijas par uzņēmējdarbības jautājumiem, Līvānu novada domē darbojas biznesa un tūrisma informācijas centrs, kultūras namos ir interešu pulcini. Preiļu lauksaimniecības konsultāciju birojs nodarbojas ar lauksaimniecības produkcijas ražotāju, zemnieku un lauku iedzīvotāju izglītīšanu, aktīvi darbojas arī sabiedriskās organizācijas – Līvānu fonds «Baltā māja», Preiļu sieviešu klubs, Preiļu NVO atbalsta centrs, lauksaimnieku

apvienība un citas. Ir arī organizācijas, firmas un privātie mācību centri, kuriem pieaugušo izglītība ir uzņēmējdarbības veids un kuri apmāca autovadītājus, māca valodas.

Vajadzīgas pieejamas un elastīgas zināšanas

Latvijas pieaugušo izglītības apvienībā pašlaik ir 75 juridiskie biedri, kas par vienu galvenajām prioritātēm uzskata iespēju ietekmēt valsts politiku, lai pieaugušo izglītībai tiktū izveidotā labvēlīga vide. Diemžēl jau kopš 1994. gada tikai runu līmeni ir ideja par pieaugušo izglītības likuma izstrādāšanu. Ir daudz atbildīgo institūciju, bet starp tām nav sadarbības, arī atbildība pārsvārā tiek novelta uz pašvaldību pleciem. Šāda attieksme nevieš optimismu arī saistībā ar gaidāmo Eiropas Savienības līdzekļu izmantošanu pieaugušo izglītības uzlabošanai.

tājumu pagaidām konkrētas atbildes nav, jo nav arī šī darba koordinācijas.

Latvijas pieaugušo izglītības apvienībā pārstāvēja 75 juridiskie biedri, kas par vienu galvenajām prioritātēm uzskata iespēju ietekmēt valsts politiku, lai pieaugušo izglītībai tiktū izveidotā labvēlīga vide. Diemžēl jau kopš 1994. gada tikai runu līmeni ir ideja par pieaugušo izglītības likuma izstrādāšanu. Ir daudz atbildīgo institūciju, bet starp tām nav sadarbības, arī atbildība pārsvārā tiek novelta uz pašvaldību pleciem. Šāda attieksme nevieš optimismu arī saistībā ar gaidāmo Eiropas Savienības līdzekļu izmantošanu pieaugušo izglītības uzlabošanai.

Aicina veidot pieaugušo izglītības centru

Konferences dalībnieki pieņem rezolūciju, kurā, lai veicinātu cilvēkresursu attīstību Preiļu rajonā mūsdienu tirgus ekonomikas apstākļos un uzlabotu pieaugušo konkurrēspēju darba tirgū, lūdz Preiļu rajona padomes atbalstu pieaugušo izglītības centra izveidei rajonā. Nākamā gada budžetā būtu jāparedz līdzekļi viena darbinieka algosānai, kas rajonā rūpētos par pieaugušo izglītību. Rezolūcijā pārsvārā tiek aicinātas noteikt pieaugušo izglītības koordinatorus.

L.Kirillova

«Lauku veiksminieks» — arī Preiļos

Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības atbalsta programmas skates finālā nominācijā «Lauku veiksminieks» iekļuvis arī viens Preiļu rajona uzņēmums. Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodalas galvenā speciāliste Irēna Šaitere, finālists ir individuālais komersants JURIS SMIRNOVS, kas vada uzņēmumu «EL-TECH» un kurš Preiļos izveidojis datorzāli ar pieeju internetam. Datorzāle ar 11 datoriem darbojas jau divus mēnešus. Tā interesentiem tiek nodrošināta iespēja strādāt ar datoru, kā arī saņemt citus ar biroja tehniku saistītus pakalpojumus.

L.Kirillova

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Zināšanas ceļu satiksmes noteikumos var pārbaudīt arī internetā

No 1. augusta jebkurš interesents, pārbaudot savas zināšanas ceļu satiksmes noteikumos, bez maksas var kārtot testu internetā. Šis pakalpojums pieejams Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) mājas lapā www.csdd.lv.

Arī iepriekš šāds pakalpojums bija pieejams, taču tas bija maksas. Līdz šim pamatā par testu interesējās un to kārtoja topošie autovadītāji, lai noskaidrotu savas zināšanas un sagatavotību eksāmeniem. Šogad ceļu satiksmes noteikumu testu internetā kārtojuši gan drīz 2000 cilvēki. Tomēr, apzinoties, ka noteikumu zināšana ir viens no veidiem, kā pozitīvi ie-spaidot autovadītāju braukšanas kultūru, CSDD nolēmusi testu

Dž.Eglite,
CSDD sabiedrisko
attiecību daļa

piedāvāt bez maksas jebkuram iestādes mājas lapas apmeklētājam. CSDD mājas lapu dienā apmeklē vidēji 500 cilvēki, bet vadītāja tiesības ik dienas apgūst ap 160 cilvēku.

No 1. augusta tests ir pieejams arī ilggadējiem vadītājiem, un, ne-mot vērā, ka ceļu satiksmes noteikumu zināšanas ar laiku pie-mirstas, iespējams, šis pārbaudi-jums kļūs par stimulu daudziem vadītājiem pārlasīt ceļu satiksmes noteikumus un līdz ar to mainīt savu uzvedību un ieradumus sa-tiksmē.

CSDD mājas lapā pieejams arī tests velosipēdistu eksāmena kārtošanai. Arī šis tests ir bez maksas.

CSDD INFORMĒ

Tehniskās apskates

Tuvojoties Eiropas Savienības (ES) referendumam, Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) sagatavojuusi auto-vadītājiem informāciju par to, kādas izmaiņas gaidāmas CSDD pakalpojumu klāstā, Latvijai pievienojoties ES.

Vai līdz ar iestāšanos ES tiks mainītas arī tehniskās apskates prasības un vai būs jāmaina transportlīdzekļu tehniskais aprīkojums?

CSDD pēdējo gadu laikā rūpīgi strādājusi pie tehnisko apskāsu sistēmas un arī apskāšu vietu pilnveidošanas atbilstoši ES prasībām, tādēļ līdz ar iestāšanos nekādas kardinālas izmaiņas, kas skartu vairumu transportlīdzekļu īpašnieku, netiks ieviestas.

Vienīgi, iestājoties ES, stingrākas prasības tiks ieviestas pret tiem transportlīdzekļiem, kuru izplūdes gāzu sistēma aprīkota ar katalizatoru (ierīci, kas samazina izplūdes gāzu kaitīgumu).

Ja Latvijā tehniskās apskates tiek veiktas atbilstoši ES prasībām, vai tas nozīmē, ka pēc iestāšanās apskati varēs veikt jebkurā ES valstī?

Nē, tas nebūs iespējams. Arī pašreiz ES dalībvalstu tehnisko apskāšu sistēma nav vienota kopējā elektroniskā tīklā, lai varētu pārbaudīt jebkuras ES dalībvalsts transportlīdzekļi, un arī apskāšu kārtība dažādās valstis ir atšķirīga. Turklat Latvijā pirms apskates veikšanas transportlīdzekļi tiek pārbaudīti Latvijas transportlīdzekļu datu bāzē, kur ir informācija par nomaksātajām valsts no-dēvām, sauszemes transportlī-

dzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu, maksātajiem vai nenomaksātajiem sodiem par apstāšanās un stāvēšanas noteikumu pārkāpumiem, liegumiem un cita informācija. Citās valstis šī informācija nav pieejama.

Vai tehniskās apskates turpmāk nebūs jāveic biežāk? Nē. Arī šajā jomā tiks saglabāta līdzīnējā sistēma.

Vai, iestājoties ES, neradīsies sarežģījumi transportlīdzekļu īpašniekiem, kuru mašīnas vecākas par 20 gadiem, kā arī antīko automobiļu īpašniekiem?

ES nevar aizliegt vecu trans-portlīdzekļu ekspluatāciju, ja to tehniskais stāvoklis atbilst šī vecuma un specifiskas automobilim at-bilstošām normām. Arī komerc-transportam, piemēram, dažādu kravu pārvadātājiem vai pasažieru autobusiem, kuri neatbilst atsevišķam tehniskām prasībām, netiks liegts piedalīties ceļu satiksmē, bet būs liegts nodarboties ar konkrēto darbību (piemēram, bīstamo kravu (ADR) pārvadāju-miems, starptautiskiem pasažieru komercpārvadājumiem). Arī šīs prasības ir spēkā jau tagad, pirms iestāšanās ES.

POLICIJAS ZINĀS

Zagļi ielauzušies Riebiņu vidusskolas ēdnicā

1. septembrī policijas pārvalde saņemts iesniegums par to, ka, atverot logu, zagļi iekļuvuši Riebiņu vidusskolas ēdnīcas telpās, kur, savukārt, uzlauzot duvu slēdzenu, iekļuvuši ēdnīcas noliktavā. Nozagtas dažādas mantas. Materiālais zaudējums un vainīgās personas tiek noskaidrotas.

Patvalīgi cirstas priedes

1. septembrī noskaidrots, ka Rudzātu pagastā zemnieku saimniecībai «Riekstiņi» piederošajā mežā izdarīta patvalīga priežu cirtē. Materiālā zaudējuma apmēri tiek noskaidroti.

Huligāns bārā

1. septembrī SIA «Alfa-Li» bārā, kas atrodas Līvānos, 1958. gadā dzimušais Edgars veica huligāniskas darbības. Kad policijas darbinieki centās aizturēt daudzoni, viņš ļaunprātīgi nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām.

Nokļuva slimnīcā

1. septembrī Preiļu slimnīcas uzņemšanas nodaļā ar ķermeņa sasitumiem no savas dzīvesvietas Preiļos tika nogādāts 1958. gadā dzimušais Ivens. Policija noskaidro notikušā apstāklus.

Izsists stikls

1. septembrī Preiļos, Daugavpils ielā standam izsists stikls. Policija noskaidro materiālā zaudējuma apmēru, kā arī vainīgās personas.

Autoveikalā pārdeva alkoholu un cigares

2. septembrī Sutru pagastā autoveikalā, kas veic izbraukuma tirdzniecību ar pirmās nepieciešamības precēm, 1964. gadā dzimušais Valdis ar negadījumā gūtām traumām medicīniskās palīdzības sniegšanai tika nogādāti Jēkabpils slimnīcā.

holisko dzērienu bez apliecinīšiem dokumentiem. Notikuma vietā sastādīts pārbaudes akts, vainīgais uzrakstījis paskaidroju-mu.

Viesojās svešā pagrabā

2. septembrī Riebiņos zagļi uzlauzuši 1959. gadā dzimušajai Annai piederošā pagrabā durvis un paņēmuši velosipēdu tumši zilā krāsā. Materiālais zaudējums – 20 lati.

Līcos apzagta kafejnīca

2. septembrī Preiļu pagasta Līcos, izsitot logam divas stikla rūtis, zagļi iekļuvuši kafejnīcā veikalā «Roze» un nozaguši dažādus produktus. Policija noskaidro lietas apstāklus.

Izgriezts privāts mežs Aglonā

2. septembrī Aglonas pagasta iedzīvotāja, 1942. gadā dzimušī Regīna konstatēja, ka viņai piedeošajā mežā izgrieztais 53 augošas priedes un deviņi bērzi. Materiālā zaudējuma apmērs tiek noskaidrots.

Pēc avārijas nokļuva slimnīcā

5. septembrī Līvānos, braucot pa Rīgas ielu Daugavpils virzienā, automašīnas VAZ-2106 vadītājs, 1959. gadā dzimušais Jāzeps netika galā ar transportlīdzekli, nobrauca no ceļa un ietriecās kokā. Vadītājs un pasažieris, 1968. gadā dzimušais Valdis ar negadījumā gūtām traumām medicīniskās palīdzības sniegšanai tika nogādāti Jēkabpils slimnīcā.

Zagļiem iepatikušies «TU Lauki» veikali

Pēdējā laikā jau vairākkārt apzagti SIA «TU Lauki» piederošie veikali. Tā 5. septembrī Riebiņu pagasta Pieniņos veikalā nr. 58 izsista viena stikla rūts un, pārzā-

gējot restes, ieklūts veikala telpās. Nozagti dažādi produkti, alkohols un apbērbs. Nōzagto preču daudzums un materiālā zaudējuma apmēri, kā arī vainīgās per-sonas tiek noskaidrotas.

Noskaidro, kā gūtas traumas

6. septembrī no Līvānu novada Turku pagasta Jēkabpils slimnīcā ar dažādām traumām nogādāts 1964. gadā dzimušais Pēteris. Policija noskaidro, kā vīrietis gu-vis traumas.

No pagraba paņemti produkti

6. septembrī saņemts Saunas pagasta iedzīvotājas, 1930. gadā dzimušās Olgas iesniegums par to, ka, pārzāgējot durvju atslēgu, zagļi iekļuvuši pagrabā un pañēmuši dažādus produktus. Policija noskaidro lietas apstāklus.

Gūst smagus miesas bojājumus

7. septembrī Preiļu slimnīcā no Preiļu pagasta Līču kultūras na-ma ar smagiem miesas bojāju-miem nogādāts 1971. gadā dzi-mušais Arturs. Policija par smagām bojājumu nodarišanu ie-sinājusi krimināllietu.

Huligāni necenzēti lamājās

✓ 4. septembrī Riebiņu pa-gastā 1975. gadā dzimušais Alek-sandrs alkohola reibumā veica huligāniskas darbības pret savu sievu un aplamāja to necenzētiem vārdiem.

✓ 5. septembrī Jersikas pa-gastā 1983. gadā dzimušais Aivars veica huligāniskas darbības pret savu tēvu, apsauga viņu necenzē-tiem vārdiem un mājai izsita loga stiklu.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Policistiem kārtējais krutkas kēriens

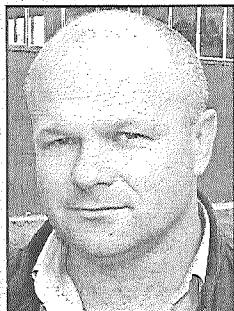
● 5. septembrī, veicot profilaktiskos pasākumus Preiļos, pilsētas tirgū policisti atrada un iznēma melnu somu, kurā atradās bezsaimnieka manta – divdesmit bloki cigarešu «Leningrad», 14 bloki cigarešu «Prima Nevo», pudeles ar bezkrāsinai šķidrumu, kam bija izteikta alkohola smaka dažāda tilpuma traukos. Visām izņemtajām precēm nav akcīzes marķējuma. Izņemtās pre-ces saimnieks un lietas apstākļi tiek noskaidroti.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Pēc kādiem kritērijiem izvēlaties veikalu, kurā pēkat partiku?

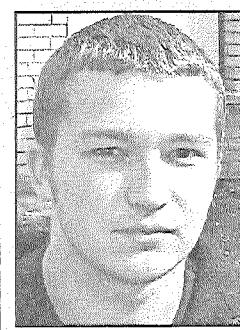
Valdis Džeriņš,
taksometra vadītājs:

— Kurš veikals tuvāk, tajā arī iepērkos. Cenu ziņā lielas atšķirības nav. No tā santīma jau tāpat bagātāks vai nabadzīgāks nepaliks. Tas neko nemaina. Preiļos iepērkos dienos lielākajos veikalos «Beta» un «T-Markets», kuram garām braucu, tajā arī iegriežos.

Gustavs
no Rožupes:

— Galvenais, svarīga ir pārtikas produktu kvalitāte, tad — cenas, kā arī izvēles iespējas. Protams, vairāk sanāk iegriezties populārākos veikalos. Preiļos parasti pārtiku iegādājamies «Betā».

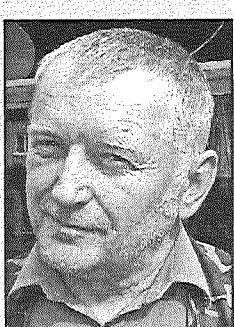
Sveta
no Aglonas:

— Izvēlos tos pārtikas veikalus, kur ir lētāk, ērtāk un labāk. Preiļos pārsvarā eju iepirkties uz «Betu». Iepērkos arī «T-Marketā», kur ir lētāk un notiek visādas akcijas un tiek piedāvātas dažādas cenu atlaides.

Anita
no Stabulniekiem:

— Iepērkos veikalos, kur ir lētāka un kvalitatīvāka pārtika. Pati esmu no Stabulniekiem. Tur ir trīs veikali, un parasti iepirkties eju uz to, kurš ir vistuvāk mājām. Preiļos esot, iegriežos liel-veikalā «Beta», jo tur ir plašāka izvēle, dažreiz arī dažādas akcijas.

Jānis,
Līvānu
iedzīvotājs:

— Pārtiku pēku veikalos, kur tā ir lētāka. Apmeklējot vairākus pārtikas veikalos, salīdzinu cenas, un, ja ir kvalitatīvs pārtikas produkts, kāpēc pirkst dārgāku, ja var lētāku. Esmu no Līvāniem un tur «T-Marketā» daudz kas ir lētāk — dažādas akcijas, atlaides. Arī lielveikalā «Beta» var iegādāties kvalitatīvus pārtikas produktus par pieņemamu cenu.

I.Želve
Foto: M.Rukosujevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Preiļu rajona laikraksta «Novadnieks» izdevējs SIA «Novadnieks. Redakcija» aicina darbā PAKALPOJUMU KONSULTANTU darbam Preiļos

Darba pienākumi:

- Reklāmas un sludinājumu pārdošana;
- Biroja pakalpojumu pārdošana;
- Esošo klientu apkalpošana un jaunu piesaiste.
- Priekšrocības kandidātam ar sekojošām kompetencēm:
- Pieredze pārdošanas darbā vai klientu apkalpošanā;
- Māka komunicēties, pārliecīnāt un izskaidrot;
- Loti labas latviešu, krievu valodas zināšanas;
- Pieredze darbā ar Internet, MS Office;
- Zināšanas biroja tehnikas ekspluatācijā.

Mēs piedāvājam:

- radošu darba vidi;
- atbilstošus darba apstākļus un jaukus kolēģus;
- konkurētspējīgu atalgojumu;
- profesionālu apmācību un izaugsmes iespējas.

Jūsu pieteikuma vēstules un CV līdz 20.09.2003 sūtiet:

«Novadnieks», Brīvības 14, Preiļi LV -5301 Fakss 5307057

e-pasts: novadnieks@apollo.lv,
vai aizpildiet pieteikuma anketu www.novadnieks.lv.

«NIKO-LOTO» pērk un pārdom privatizācijas un kompensācijas sertifikātus un LOMBARDS izsniedz kredītu pret kīlu katru dienu Livānos, Stacijas ielā 1. Tālr. 6780843, 42332, 41221 (vakaros).
Preiļos (tikai sertifikāti), Raina bulv. 15. Tālr. 53-07068, 23024 (vakaros).

11. un 15. septembrī pārdos jaunputrus 4-5 mēn., dejējvistās 12-14 mēn., gaļas (arī maina) L.Pupajos 7.30, Prieķuļos 7.40, Rudzātos 7.55, Rožupē 8.10, Livānos 8.25, Jersikā 8.55, Upeniekos 9.05, Starēs 9.20, Vanagos 9.35, Sutros 9.50, Preiļos 10.05, Ančinkos 10.30, Vārkavā 10.40, Pilišķās 10.55, Upmalā 11.10, Rimičanos 11.20, Arendolē 11.35, Pelēcos 11.50, Aizkalnē 12.00, Ārdavā 12.15, Aglonā 12.30, Jaunaglonā 12.40, Aglonas st. 12.55, Bašķos 13.05, Kastīrē 13.10, Ans-pokos 13.20, Gaiļišķā 13.35, Riebiņos 13.50, Stabulniekos 14.05, Galēnos 14.15, Polkronā 14.25, Smeltniekos 14.35, Pieniņos 14.45. Tālr. 5321270, 9186065.

SIA «AIBI» pērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas.
+12%, +18%.
Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728, 9445135.

Pastāvīgi iepērk cūkas, liellopus, jaunlopus, aitas dzīvarsā un galā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 9171235.

Uzmanību!

19. septembrī plkst. 14.00 redakcijā Preiļos, Brīvības ielā 14 «Novadnieka» lasītājus konsultēs zvērināta advokāte AGNESE SEVASTJANOVA. Līdzi jānem pase un «Novadnieka» abonēšanas kvīts. Pieteikties pa tālr. 1-53-07057.

Pārdom

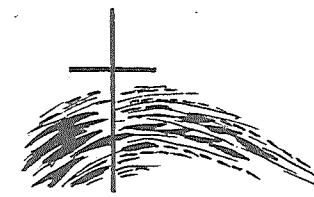
DT-75, GAZ-53 rezerves daļām. Tālr. 6811727; 3-ist. dzīvokli Preiļos. Tālr. 5321007; Šķirnes kazīnu, āzi. Tālr. 5334503; aitas un teli. Tālr. 9514611; govis. Tālr. 5376292.

Izīre

dzīvokli Preiļos. Tālr. 6858090 vakaros.

Pērk

māju vai zemi pie ezera. Tālr. 9272185; zemi ar mežu pie ezera no 100 ha. Tālr. 9225511; zemi (ar vai bez ēkām) skaistā vietā pie ezera. Tālr. 6424995.

Tu aizgāji un neatgriezies,
Uz ceļa paliek bēdu ēna melna.
Izsakām dzīļu līdzjūtību Antonam
un Viktoram Petrovskiem,
TĒVU mūžībā pavadot.
Mednieku kolektīvs «Sabulis»

Izsakām līdzjūtību Jurim Rožānam,
pavadot BRĀLI pēdējā gaitā.
Mednieku kolektīvs «Stirna»

No tevis, māt, vēl staro spoža
gaisma,
To kapa velēnām un smiltūm
neainzibērt.
Tā nāks man līdz kā dzīva saules
gaisma,
Un sasildīs, kad tumsa būs un sals.
Esam kopā ar Laimoni Vindelu,
MĀTI mūžībā izvadot.
SIA «Everss V» kolektīvs

Tavs maigums, māt, man dzīvē
spēku devis,
Tu mīlestībā prati katru darbu
veikt.
Šai brīdī skarbajā, kad pietrūkst
tevis,
Lauj man ar labu vārdu klusi
paldies teikt.
Izsakām dzīļu līdzjūtību
Sergejam Gavrilovam,
MĀTI mūžībā pavadot.
Preiļu elektrisko tīklu rajona
kolektīvs

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome

- ◆ 10. septembrī pulksten 11.00 apvienoto komiteju izbraukuma sēde Rudzātu speciālajā internātskolā.
- ◆ 11. septembrī pulksten 10.00 rajona pašvaldītāju plānotāju informatīvā sanāksme. Piedalīšanās Daugavas fonda valdes sēdē Lielvārde.
- ◆ 17. septembrī pulksten 10.00 rajona padomes sēdē.

Līvānu novada kultūras centrs

- ◆ 12. septembrī pulksten 22.00 Līvānu kultūras centrā diskotēka no Daugavpils.
- ◆ 17. septembrī pulksten 19.00 kultūras centrā dramatiskā kolektīva teātra izrāde «Jaunsaimnieka līgava».

Kinoteātris «Ezerzeme» Preiļos

- ◆ 10. septembrī pulksten 20.00 komēdija «Tikko precējušies».
- ◆ 12., 14. un 15. septembrī pulksten 18.00 un 20.00, 17. un 18. septembrī pulksten 20.00 «Ātrs un bez žēlastības — 2».

Saunas tautas nams

- ◆ 13. septembrī pulksten 22.00 balle, spēle grupa «Laineri».

Stabulnieku kultūras nams

- ◆ Līdz 20. septembrim skatāma Birutas Čaunānes gleznu izstāde.
- ◆ 13. septembrī pulksten 23.00 balle. Spēle grupa «Velvēs».

INTERESANTI

Labs ēdiens pasargā no depresijas

Nav brūnums, ka ar tādu ieteikumu uzstājušies franči dietologi. Kā zināms, franči ir gardēži un viņi ir pārliecināti, ka labākās zāles pret depresiju ir labs ēdiens. Kad cilvēks «piebāž» savu kuņģi ar garšīgu ēdienu, smadzenēs izstrādājas daudz hormona serotonīna, kas nomāc depresiju. Turk-lāt, jo kvalitatīvāks ēdiens (un dārgāk!), jo lielāku baudu gūst cilvēks. Kā rāda statistika, tieši franči vismazāk padodas depresijai.